

RECOMANDAREA (UE) 2026/537 A COMISIEI

din 10 martie 2026

privind deblocarea investițiilor private în eficiența energetică

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) În comunicarea sa din 17 septembrie 2020 intitulată „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 – Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor” (denumită în continuare „Planul privind obiectivul climatic”) ⁽¹⁾, Comisia a propus creșterea nivelului de ambiție al Uniunii în materie de climă prin majorarea obiectivului privind emisiile de gaze cu efect de seră (GES) la cel puțin 55 % sub nivelurile din 1990 până în 2030. Propunerea a dat curs angajamentului asumat în Comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 privind Pactul verde european ⁽²⁾ de a prezenta un plan cuprinzător de majorare a obiectivului Uniunii pentru 2030 la 55 % într-un mod responsabil. Evaluarea impactului care însoțește Planul privind obiectivul climatic a arătat că, pentru atingerea obiectivului mai ambițios stabilit, îmbunătățirile în materie de eficiență energetică trebuiau să fie sporite în mod semnificativ față de nivelul de 32,5 %.
- (2) Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾ privind eficiența energetică [denumită în continuare „Directiva reformată privind eficiența energetică” (DEE reformată)] a intrat în vigoare la 10 octombrie 2023, introducând un obiectiv obligatoriu al UE de reducere cu 11,7 % a consumului de energie primară și finală până în 2030, sporind astfel în mod semnificativ nivelul de ambiție pentru 2030, inclusiv în ceea ce privește finanțarea pentru eficiența energetică și intensificarea aplicării principiului „eficiența energetică înainte de toate” în deciziile de politică, de planificare și de investiții, în conformitate cu dispozițiile juridice ale directivei respective.
- (3) Planul de acțiune privind energie la prețuri accesibile ⁽⁴⁾, adoptat la 26 februarie 2025 ca parte a Pactului pentru o industrie curată ⁽⁵⁾, include acțiuni esențiale menite să reducă costurile energiei pentru gospodării și întreprinderi și să contribuie la construirea unei veritabile uniuni energetice care să asigure competitivitatea, securitatea, decarbonizarea și tranziția justă. Planul de acțiune se bazează pe patru piloni și opt acțiuni esențiale, printre care și o acțiune dedicată de creștere a eficienței energetice și de realizare a economiilor de energie, ceea ce subliniază rolul eficienței energetice ca factor-cheie al energiei la prețuri accesibile, al decarbonizării și al competitivității industriale. Pentru a promova eficiența energetică, Comisia Europeană va sprijini actorii de pe piață și instituțiile financiare în dezvoltarea unei piețe unice pentru eficiența energetică.

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Stabilirea unui obiectiv mai ambițios în materie de climă pentru Europa în perspectiva anului 2030 Investirea într-un viitor neutru din punct de vedere climatic, în interesul cetățenilor”, COM(2020) 562 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52020DC0562>.

⁽²⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Pactul verde european”, COM(2019) 640 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52019DC0640>.

⁽³⁾ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁽⁴⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile Deblocarea adevăratei valori a uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii”, COM(2025) 79 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52025DC0079>.

⁽⁵⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Pactul pentru o industrie curată: o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare”, COM(2025) 85 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

- (4) Comunicarea Comisiei din 14 octombrie 2020 intitulată „Un val de renovări pentru Europa”⁽⁶⁾ identifică sectorul construcțiilor ca fiind esențial pentru îndeplinirea obiectivelor de eficiență energetică pentru 2030 și pentru atingerea neutralității climatice până în 2050. Acest lucru se datorează relevanței clădirilor, care reprezintă aproximativ 40 % din consumul total de energie al Uniunii și 36 % din emisiile sale de gaze cu efect de seră.
- (5) Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului⁽⁷⁾ privind performanța energetică a clădirilor [denumită în continuare „Directiva reformată privind performanța energetică a clădirilor” (DPEC reformată)] a intrat în vigoare la 28 mai 2024 și urmărește să stimuleze structural performanța energetică a clădirilor, cu accent pe sprijinirea renovării clădirilor cu cele mai slabe performanțe, pe combaterea sărăciei energetice acordând prioritate gospodăriilor vulnerabile și pe realizarea unui parc imobiliar complet decarbonizat până în 2050.
- (6) Comunicarea privind planul REPowerEU din mai 2022⁽⁸⁾, urmată de Foaiă de parcurs pentru încetarea importurilor de energie din Rusia⁽⁹⁾ și de propunerea de regulament privind eliminarea treptată a importurilor de gaze din Rusia și îmbunătățirea monitorizării potențialelor dependențe energetice⁽¹⁰⁾, identifică eficiența energetică și eforturile de economisire a energiei ca piloni esențiali ai obiectivelor UE în materie de securitate energetică pentru reducerea semnificativă a dependenței de combustibilii fosili din Rusia și pentru accelerarea tranziției energetice.
- (7) Raportul „World Energy Investment 2025” (Investițiile în energie la nivel mondial în 2025) al Agenției Internaționale a Energiei (AIE)⁽¹¹⁾ subliniază că obiectivul de dublare a ritmului de îmbunătățire a eficienței energetice necesită investiții suplimentare mai mari. Deși investițiile în eficiența energetică au crescut constant între 2015 și 2022, AIE a constatat că, începând din 2023, sprijinul politic și financiar a scăzut, iar tendința a fost confirmată în 2024. În special, în Uniunea Europeană, investițiile în eficiența energetică și electrificare au scăzut cu 2 %, în principal din cauza reducerii sprijinului politic pe unele piețe și a încetării vânzărilor de pompe de căldură. În general, AIE a afirmat că rata anuală actuală a investițiilor în eficiența energetică și electrificare trebuie triplată pentru a dubla rata de îmbunătățire a eficienței energetice.
- (8) Raportul elaborat de Mario Draghi și intitulat „O strategie privind competitivitatea pentru Europa” a reamintit finanțarea masivă de care are nevoie Uniunea pentru a-și atinge obiectivele de politică, constând în investiții suplimentare anuale minime cuprinse între 750 și 800 de miliarde EUR anual, precum și necesitatea ca finanțarea publică din partea UE să fie implementată în mod eficient pentru a stimula investițiile private. Pentru a sprijini mobilizarea de investiții private, raportul Draghi a identificat necesitatea de a finaliza uniunea piețelor de capital, de a spori capacitatea de finanțare a sectorului bancar, ceea ce ar include relansarea securitizării și evaluarea reglementării prudențiale actuale, și de a reforma bugetul UE pentru a-i spori focalizarea și eficiența, precum și pentru a îmbunătăți atragerea de investiții private.
- (9) Mobilizarea de investiții în eficiența energetică și atragerea de finanțare privată suplimentară prin măsuri de politică și de finanțare dedicate sunt, într-adevăr, esențiale pentru a ajuta statele membre să își îndeplinească obiectivele de eficiență energetică pentru 2030, pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050 într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, pentru a facilita tranziția către un sistem energetic integrat care să furnizeze energie curată și la prețuri accesibile pentru toți și pentru a reduce presiunea asupra cererii de energie, prin urmare și asupra prețurilor la energie, îmbunătățind în același timp competitivitatea și sustenabilitatea economiei UE și contribuind la reducerea dependenței UE de importurile de energie.

⁽⁶⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Un val de renovări pentru Europa – ecologizarea clădirilor, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea condițiilor de trai”, COM(2020) 662 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:52020DC0662>.

⁽⁷⁾ Directiva (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor (JO L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

⁽⁸⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „REPowerEU Plan”, COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>.

⁽⁹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Foaiă de parcurs pentru încetarea importurilor de energie din Rusia”, COM(2025) 440 final/2, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0440>.

⁽¹⁰⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind eliminarea treptată a importurilor de gaze naturale din Rusia și îmbunătățirea monitorizării potențialelor dependențe energetice și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1938, COM(2025) 828 final, 2025/0180(COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>.

⁽¹¹⁾ Raportul AIE, „World Energy Investment 2025” (Investițiile în energie la nivel mondial în 2025), <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>.

- (10) Articolul 30 din DEE reformată [(UE) 2023/1791] recunoaște necesitatea de a implementa un sprijin financiar și tehnic adecvat pentru măsurile de eficiență energetică și de a elabora măsuri de politică specifice care să permită mobilizarea de investiții private în eficiența energetică.
- (11) Instituțiile financiare și actorii de pe piața eficienței energetice, precum societățile de servicii energetice, comunitățile energetice, furnizorii de energie și operatorii de sisteme de distribuție, rețelele de încălzire și răcire centralizată, societățile imobiliare, furnizorii de tehnologii pentru eficiență energetică și de tehnologii „zero net”, ar trebui să joace un rol esențial în mobilizarea de investiții private în eficiența energetică prin valorificarea beneficiilor economice ale îmbunătățirii eficienței energetice în ceea ce privește economiile de costuri ale energiei, sporind astfel argumentele economice în favoarea eficienței energetice.
- (12) Pentru a atrage participarea instituțiilor financiare și a mobiliza în continuare investiții private în eficiența energetică, Comisia a creat în 2024 Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice (denumită în continuare „coaliția”), care a reunit statele membre ale UE, instituțiile financiare și părțile interesate relevante în calitate de membri fondatori pentru a identifica acțiuni concrete de îmbunătățire a finanțării private pentru eficiența energetică. Obiectivele coaliției sunt de a crea un mediu de piață favorabil pentru investițiile în eficiența energetică și de a extinde finanțarea privată necesară pentru a sprijini realizarea obiectivelor UE în materie de energie și climă pentru 2030 și 2050.
- (13) În concordanță cu dispozițiile articolului 30 alineatul (17) din DEE reformată [(UE) 2023/1791] și ale articolului 9 alineatul (8) din DPEC reformată [(UE) 2024/1275], raportul comun intitulat *„Energy Efficiency Financing in Europe – An assessment of public spending for energy efficiency and the energy performance of buildings”* (Finanțarea eficienței energetice în Europa – o evaluare a cheltuielilor publice pentru eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor) ⁽¹²⁾ evaluează situația actuală și eficacitatea sprijinului financiar public în Europa pentru atragerea de investiții private suplimentare. Raportul comun constată că investițiile necesare pentru atingerea obiectivelor de eficiență energetică pentru 2030 sunt de 370 de miliarde EUR pe an pentru perioada 2021-2030 și că deficitul de investiții preconizat pentru atingerea obiectivelor de eficiență energetică se ridică la aproximativ 170 de miliarde EUR pe an ⁽¹³⁾. Resursele bugetare ale UE pentru eficiența energetică au crescut cu 62 % în cadrul financiar multianual 2021-2027 comparativ cu perioada 2014-2020 și cu 491 % dacă se ia în considerare contribuția din partea NextGenerationEU, de la 26,5 la 156,6 miliarde EUR. Cea mai mare parte a acestei creșteri provine din Mecanismul de redresare și reziliență (denumit în continuare „MRR”). Raportul comun concluzionează că resursele bugetare publice ale UE și ale statelor membre destinate eficienței energetice sunt fundamentale, deși reprezintă doar o parte limitată, reprezentând aproximativ 14,4 % din nevoile de investiții. De asemenea, raportul concluzionează că efectul catalizator al finanțării publice ar trebui exploatat pe deplin și în continuare prin creșterea eficacității și a eficienței sprijinului bugetar public în ceea ce privește realizarea unor economii de energie mai mari și atragerea de capital privat suplimentar.
- (14) Având în vedere disponibilitatea limitată a resurselor publice, utilizarea lor ar trebui să fie direcționată astfel încât să sporească argumentele economice în favoarea eficienței energetice și, astfel, să remedieze disfuncționalitățile pieței care împiedică mobilizarea de investiții private în eficiența energetică, concentrându-se în același timp pe acordarea de sprijin grupurilor vulnerabile pentru a face față costurilor inițiale ridicate. În plus, standardizarea limitată a investițiilor în eficiența energetică reprezintă un obstacol major în calea dezvoltării unor oferte financiare și a unor instrumente financiare la scară largă dedicate eficienței energetice, ceea ce împiedică atragerea investitorilor de capital privat și a operatorilor de piață. Prin urmare, este în continuare esențial să fie sprijinite agregarea, asistența pentru dezvoltarea de proiecte și metodologiile comune de dezvoltare, agregare și evaluare a investițiilor în eficiența energetică pentru a atrage și mai mult capital privat.
- (15) Întrucât gospodăriile afectate de sărăcia energetică nu dispun de resurse proprii și au acces limitat la credite comerciale, ele se confruntă cu obstacole în calea accesului la finanțare pentru investiții. Prin urmare, aceste gospodării au nevoie de instrumente financiare publice inovatoare care să combine diferite forme de finanțare care pot permite accesul la finanțare sub formă de credite cu dobândă zero sau redusă, la finanțare fără costuri și bazată pe performanță – precum contractele de performanță energetică și finanțarea rambursată prin facturi, care le permite gospodăriilor să aibă acces la sprijin financiar inițial și să ramburseze investiția pe măsură ce economisesc la factura de energie, alături de alte forme inovatoare de finanțare. Comunitățile energetice pot juca, de asemenea, un rol în punerea în comun a investițiilor private în soluții de eficiență energetică într-un mod mai accesibil și la prețuri mai abordabile pentru cetățeni, autoritățile locale, IMM-uri și gospodăriile vulnerabile.
- (16) Se preconizează că măsurile de reducere a facturilor la energie și de combatere a sărăciei energetice, precum și măsurile de sprijinire a renovării clădirilor cu cele mai slabe performanțe și de satisfacere a nevoilor consumatorilor vulnerabili vor contribui în mod pozitiv la obiectivul Comisiei de a crește oferta și accesul la locuințe la prețuri accesibile.

⁽¹²⁾ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind finanțarea eficienței energetice în Europa: O evaluare a cheltuielilor publice pentru eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor COM(2026) 118.

⁽¹³⁾ Raportul AIE *„Energy Efficiency 2024”* (Investițiile în energie la nivel mondial în 2024), <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf>; și Bruegel, *How to finance the European Union's building decarbonisation plan* (Modalități de finanțare a planului Uniunii Europene de decarbonizare a clădirilor), sursa: PB 12 2024.pdf.

- (17) În ceea ce privește în mod specific sectorul clădirilor, rata medie de renovare observată în statele membre ale UE este în prezent prea scăzută (și anume sub 1 %) pentru a asigura o decarbonizare în timp util a parcului imobiliar. Sprijinirea creșterii ratelor de renovare și adoptarea de măsuri de eficiență energetică în întreprinderi, inclusiv prin măsuri de reglementare, vor stimula participarea investitorilor privați și a operatorilor de piață la dezvoltarea unei piețe prospere pentru investițiile în eficiența energetică.
- (18) Intensificarea investițiilor private în eficiența energetică necesită recunoașterea diferențelor existente între piețele de eficiență energetică, practicile de finanțare și cadrele de reglementare și de sprijin ale statelor membre. După ce a constatat că diferențele provocări de la nivel național și regional necesită abordări diferite în materie de politici, coaliția instituită la nivelul Uniunii este completată de centre naționale specializate, cu sediul în statele membre. Scopul este ca fiecare centru să se concentreze pe o anumită abordare orientată către piață pentru realizarea eficienței energetice. Centrele naționale ale coaliției ar trebui să impulsioneze adoptarea de soluții de finanțare la nivel național prin reunirea părților interesate adecvate, printre care autoritățile publice și instituțiile financiare, și prin furnizarea de sprijin tehnic continuu autorităților statelor membre pentru a le ajuta să dezvolte soluții de finanțare a eficienței energetice în concordanță cu obiectivele și ambițiile lor de politică. În mod similar, prezenta recomandare de deblocare a investițiilor private în eficiența energetică ar trebui adaptată la piețele și practicile de finanțare naționale specifice.
- (19) În primăvara anului 2024, Comisia a convocat un grup de dezbateri al cetățenilor europeni privind eficiența energetică, ce a reunit 150 de cetățeni europeni pentru a discuta provocările și avantajele eficienței energetice cele mai relevante pentru ei. În urma deliberărilor, cetățenii au prezentat o listă de recomandări concrete care să contribuie la viitoarele inițiative ale Comisiei, subliniind în recomandările lor rolul esențial al sprijinirii finanțării pentru eficiența energetică ⁽¹⁴⁾.
- (20) În temeiul articolului 30 alineatul (10) din DEE reformată [(UE) 2023/1791], Comisia trebuie să ofere orientări statelor membre și actorilor de pe piață cu privire la modalitatea de deblocare a investițiilor private în eficiența energetică. Orientările ar trebui să ajute statele membre și actorii de pe piață să își dezvolte și să își implementeze investițiile în eficiența energetică, atât în cadrul diverselor programe ale Uniunii, cât și în afara acestora, și ar trebui să propună mecanisme financiare adecvate și soluții de finanțare inovatoare, combinând granturi, instrumente financiare și asistență pentru dezvoltarea de proiecte, cu scopul de a extinde inițiativele existente și de a utiliza programele Uniunii ca factor catalizator pentru atragerea și stimularea finanțării private.
- (21) Prezenta recomandare este însoțită de o anexă detaliată cu exemple de acțiuni, măsuri și orientări specifice pentru punerea lor în aplicare prin instituirea unor scheme de finanțare care pot debloca investițiile private în eficiența energetică.

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Statele membre și actorii de pe piață ar trebui:

1. **Să institue un cadru de sprijin financiar public pe termen lung pentru eficiența energetică**, valorificând în special rolul mecanismelor de finanțare specializate cu caracter reînnoibil și al garanțiilor publice pentru a îmbunătăți accesul la finanțare și pentru a reduce riscurile investițiilor. Acest cadru de sprijin ar trebui să constituie baza pentru dezvoltarea unor produse de creditare destinate eficienței energetice și scheme de finanțare privată și să se întemeieze pe un cadru de reglementare previzibil în domeniul eficienței energetice, care să asigure vizibilitate pe termen lung politicilor și să consolideze încrederea investitorilor. De asemenea, cadrul ar trebui să profite de stimulentele fiscale și de reglementare pentru a stimula îmbunătățirile și investițiile în eficiența energetică.
2. **Să înființeze sau să consolideze fondul național pentru eficiență energetică (NEEF) sau mecanisme echivalente** la nivel național sau regional ca instrument dedicat de facilitare a accesului la schemele de sprijin financiar public pentru eficiența energetică, reunind diferite fluxuri de finanțare și instrumente de finanțare într-o singură structură organizațională. Un astfel de mecanism ar trebui să raționalizeze accesul la finanțare, să agrege o rezervă solidă de investiții în eficiența energetică și să permită combinarea mai multor fluxuri de finanțare publică și finanțare privată într-o singură operațiune. Un astfel de mecanism ar putea implementa, printre altele, programe de finanțare specifice, garanții publice, instrumente financiare, sprijin pentru asistență tehnică, gruparea creditorilor în scopul securitizării și scheme de forfetare și de factoring și ar putea contribui la simplificarea proceselor, a normelor și a metodologiilor legate de eficiența energetică, precum și la îmbunătățirea vizibilității și a gradului de conștientizare atât cu privire la schemele de sprijin financiar, cât și la stimulentele financiare pentru eficiența energetică. În plus, statele membre ar trebui:
  - să evalueze situația schemelor de finanțare a eficienței energetice din țara lor; și
  - să stabilească capitalizarea fondului național pentru eficiență energetică instituit sau consolidat.

⁽¹⁴⁾ Recomandări finale, Grupul de dezbateri al cetățenilor europeni privind eficiența energetică, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_en?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens%60%20Panel%20on%20Energy%20Efficiency.pdf.

3. **Să extindă instrumentele financiare pe termen lung și soluțiile de finanțare mixtă. Statele membre** ar trebui să reexamineze cadrul național de finanțare existent, în vederea instituirii și a utilizării unor soluții de finanțare mixtă care să combine împrumuturile cu dobândă scăzută spre zero și garanțiile publice într-o singură operațiune cu diferite tipuri de granturi – subvenții pentru ratele dobânzii și pentru comisioanele de garantare, reduceri de capital, granturi de asistență tehnică care pot sprijini împreună dezvoltarea ofertelor de finanțare privată, a produselor financiare și a instrumentelor de finanțare inovatoare. În plus, statele membre ar trebui:
  - să moduleze sprijinul combinat sub formă de granturi pentru a reduce riscul și obstacolele din calea accesului la finanțare;
  - să valorifice caracterul de fonduri reînnoibile al instrumentelor financiare pentru eficiență energetică cu o componentă combinată de granturi;
  - să sprijine dezvoltarea unor vehicule financiare specifice pentru eficiența energetică; și
  - să maximizeze utilizarea fondurilor și programelor bugetare ale UE pentru a implementa instrumente financiare la scară largă.
4. **Să implementeze mecanisme de asistență pentru dezvoltarea de proiecte și să sprijine dezvoltarea de „agregatori” de proiecte în domeniul eficienței energetice.** Este vorba inclusiv despre ghișee unice care să ofere asistență cetățenilor și întreprinderilor în ceea ce privește dezvoltarea și agregarea de proiecte investiții în eficiența energetică, super-SEE (societăți de servicii energetice), comunități energetice, mecanisme de asistență pentru dezvoltarea de proiecte și alți promotori de proiecte. Agregatorii ar trebui sprijiniți pentru a atinge o dimensiune critică, cu obiectivul de a stabili o rezervă solidă de investiții eligibile pentru finanțare. Statele membre sunt încurajate să recurgă la sprijinul UE, de exemplu prin intermediul Mecanismului de Asistență europeană pentru energie locală (ELENA), pentru a institui mecanisme naționale sau regionale de asistență tehnică și de asistență pentru dezvoltarea de proiecte.
5. **Să participe în mod proactiv la Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice, în scopul promovării unei cooperări mai strânse și eficiente cu instituțiile financiare.** Aceasta include dezvoltarea centrelor naționale ale acesteia, definirea mandatelor și a programelor sale de lucru. În plus, statele membre ar trebui:
  - să stabilească parteneriate pentru a ajuta băncile comerciale să valorifice mai bine beneficiile financiare conexe ale investițiilor în eficiența energetică și
  - să sprijine și să încurajeze instituțiile financiare să ofere opțiuni de finanțare pentru eficiența energetică ușor de utilizat de către clienți.
6. **Utilizarea în mod optim a stimulentei fiscale pentru a mobiliza investiții private în eficiența energetică.** O prioritate esențială ar trebui să fie eliminarea măsurilor fiscale și a subvențiilor care descurajează investițiile în îmbunătățirea eficienței energetice, cum sunt cele care mențin dependența de tehnologiile bazate pe combustibili fosili și ineficiente din punct de vedere energetic, precum și evitarea măsurilor fiscale care impun taxe fiscale mai mari asupra beneficiilor economice conexe ale îmbunătățirii eficienței energetice. În plus, statele membre ar trebui să introducă stimulente fiscale pozitive și măsuri fiscale pentru mobilizarea de investiții în eficiența energetică.
7. **Să promoveze dezvoltarea și adoptarea unor produse de creditare pentru eficiența energetică și a finanțării private prin contracte de credit.** Acestea includ creditele ipotecare pentru eficiență energetică și creditele pentru renovare, inclusiv prin utilizarea garanțiilor publice, a altor măsuri de reducere a riscurilor, a stimulentei fiscale, prin consolidarea rolului sectorului bancar de retail și prin includerea economiilor de energie în evaluările bonității. În concordanță cu DEE reformată [(UE) 2023/1791], asigurarea faptului că produsele de creditare pentru eficiența energetică sunt oferite pe scară largă și în mod nediscriminatoriu de către instituțiile financiare – ceea ce înseamnă că sunt promovate în detrimentul produselor financiare tradiționale atunci când acest lucru răspunde cel mai bine intereselor potențialilor clienți – și sunt vizibile și accesibile pentru consumatori, inclusiv prin sprijin din partea actorilor terți și a autorităților publice. În plus, statele membre ar trebui:
  - să permită asociațiilor de coproprietari să contracteze credite în comun pentru a finanța investițiile în eficiența energetică și
  - să furnizeze asistență tehnică și consiliere instituțiilor de finanțare pentru a consolida capacitatea necesară pentru ca ofițerii de credite să introducă pe piață produse de creditare pentru eficiența energetică.Actorii de pe piață ar trebui:
  - să dezvolte și să comercializeze produse de creditare pentru eficiența energetică și
  - să ofere soluții de finanțare și de creditare ușor de utilizat de către clienți pentru eficiența energetică, în concordanță cu articolul 30 din DEE.

8. **Să creeze cadrul de reglementare necesar și să sprijine dezvoltarea unor scheme de finanțare inovatoare.** Ar trebui dezvoltate scheme precum finanțarea rambursată prin impozite și finanțarea rambursată prin facturi, permițând autorităților publice relevante să utilizeze impozitele și alte taxe ca vehicule de rambursare a datoriilor, implicând furnizorii și distribuitorii de energie în finanțarea măsurilor de eficiență energetică și permițând rambursarea datoriilor prin intermediul facturilor la energie. Și oferind posibilitatea ca datoria să fie legată de un imobil și să fie transferată odată cu titlul de proprietate. În special, statele membre ar trebui:

- să evalueze dacă în cadrul național este permisă dezvoltarea unor scheme de finanțare rambursată prin impozite și prin facturi;
- să stabilească dreptul furnizorilor de energie de a acorda finanțare pentru eficiență energetică;
- să stabilească proceduri care să asigure rambursarea prin impozite legate de imobile și transferul datoriei împreună cu dreptul de proprietate;
- să asigure un flux de numerar suficient în entitățile de implementare (de exemplu, furnizorii de energie, SSE) și/sau să înființeze fonduri de garantare și de sprijin la nivel național sau local pentru a permite extinderea la scară.

Actorii de pe piață ar trebui:

- să dezvolte și să introducă pe piață scheme de finanțare rambursată prin facturi pentru eficiența energetică, favorizând cooperarea dintre furnizorii de energie și societățile de servicii energetice.

9. **Să elimine obstacolele și să extindă finanțarea eficienței energetice prin acorduri de servicii și să promoveze o piață a serviciilor energetice.** Printre exemple se numără sprijinirea îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică prin intermediul cheltuielilor operaționale (OPEX), eliminarea blocajelor administrative și a barierelor din calea dezvoltării pieței SSE, valorificarea instrumentelor bazate pe performanță, cum ar fi contractele de performanță energetică și alte soluții inovatoare de servicii energetice. Statele membre și actorii de pe piață ar trebui:

- să utilizeze sprijinul bugetar public al UE și național pentru a dezvolta piața SSE, facilitând finanțarea pentru SSE și pentru vehiculele cu scop special dedicate eficienței energetice;
- să promoveze rolul SSE și al noilor modalități de contractare, precum eficiența energetică drept serviciu și contractele de performanță energetică drept pilon al politicii naționale în materie de eficiență energetică;
- să promoveze actualizarea cadrelor legislative și a procedurilor de licitații publice pentru a recunoaște în mod explicit și a facilita finanțarea SSE și contractele de performanță energetică și
- să sprijine implementarea unei infrastructuri avansate de contorizare care să poată monitoriza automat fluxurile și economiile de energie.

Actorii de pe piață ar trebui:

- să valorifice sprijinul public și piața unică a UE pentru a promova o piață dinamică a eficienței energetice ca serviciu, inclusiv dincolo de frontierele interne ale UE; și
- să dezvolte parteneriate între furnizorii de tehnologie, distribuitorii de energie, societățile de servicii energetice și instituțiile financiare.

10. **Să utilizeze garanțiile publice pe termen lung și alte instrumente de reducere a riscurilor care pot spori accesul la finanțare privată pentru eficiența energetică.** Acestea sunt esențiale pentru îmbunătățirea argumentelor economice în favoarea eficienței energetice prin reducerea riscului global al investițiilor, prin furnizarea de sprijin pentru îmbunătățirea condițiilor de creditare în vederea sporirii accesului la finanțare pentru anumite piețe și segmente ale populației și prin susținerea unor rate ale dobânzii mai competitive. În plus, statele membre ar trebui să identifice riscurile și dificultățile specifice fiecărei țări în ceea ce privește accesul la finanțare al participanților la piață.

11. **Să promoveze oportunități de refinanțare și să favorizeze dezvoltarea unei piețe secundare pentru eficiența energetică cu instituții financiare private.** Astfel de mecanisme ar putea sprijini sistemele de forfetare și de factoring pentru contractele de performanță energetică ale SSE, ar putea grupa creanțele privind eficiența energetică de la diferiți inițiatori de credite în scopul securitizării și ar putea facilita crearea de super-SSE sau de structuri similare care să intermedieze între SSE și investitorii instituționali. În plus, statele membre și actorii de pe piață ar trebui:

- să impulsioneze dezvoltarea pieței obligațiunilor verzi în contextul lor național; și

- să stabilească și să consolideze un dialog dedicat cu instituțiile financiare cu privire la dezvoltarea unei piețe secundare pentru eficiența energetică și
- să sprijine crearea unor mecanisme dedicate de refinanțare a eficienței energetice.

12. **Să amelioreze colectarea de date privind eficiența energetică.** Aceasta include date privind performanța financiară a investițiilor în eficiența energetică, și date pentru sprijinirea măsurilor de monitorizare și verificare a economiilor de energie. Statele membre și actorii de pe piață ar trebui să sprijine dezvoltarea, armonizarea, standardizarea și simplificarea metodologiilor de evaluare a proiectelor, inclusiv evaluarea beneficiilor neenergetice și măsurile de monitorizare și verificare a economiilor de energie, care sunt esențiale pentru creșterea încrederii și a certitudinii investitorilor, și să asigure valoarea monetară a economiilor de energie ca activ tranzacționabil.

Atunci când pun în aplicare prezenta recomandare, statele membre și actorii de pe piață ar trebui să ia în considerare în mod corespunzător anexa la prezenta recomandare, care oferă orientări detaliate privind măsurile specifice de politică și de finanțare pentru mobilizarea de investiții private în eficiența energetică, inclusiv acțiuni recomandate specifice, un context motivat și exemple de cazuri de utilizare reușite.

Adoptată la Bruxelles, 10 martie 2026.

Pentru Comisie
Dan JØRGENSEN
Membru al Comisiei

ANEXĂ

1. INTRODUCERE

Prezenta anexă la Recomandarea Comisiei privind deblocarea investițiilor private în eficiența energetică (denumită în continuare „recomandarea”) oferă detalii cu privire la măsurile specifice de politică și de finanțare pentru mobilizarea de investiții private în eficiența energetică. Aceasta identifică principalele etape și oferă exemple de cazuri reușite, cu scopul de a sprijini statele membre în stabilirea unor acțiuni concrete și în instituirea unor scheme de finanțare.

Măsurile sunt structurate în două secțiuni, în funcție de cei doi factori determinanți interconectați ai deblocării investițiilor private:

1. activarea și agregarea cererii de investiții în eficiența energetică;
2. îmbunătățirea ofertei de finanțare pentru eficiența energetică, reducerea riscurilor investițiilor și crearea de oportunități de refinanțare.

Prima secțiune se referă la recomandările 2-6 din textul principal, iar a doua secțiune se referă la recomandările 7-12. **Prima recomandare** privind instituirea unui cadru de sprijin financiar public pe termen lung pentru eficiența energetică este o condiție prealabilă pentru dezvoltarea unor acțiuni suplimentare capabile să mobilizeze în continuare investiții private și, în general, să consolideze argumentele economice în favoarea eficienței energetice.

Având în vedere diferențele existente între statele membre în ceea ce privește reglementarea și guvernanta, precum și practicile diferite de finanțare pentru eficiența energetică și dezvoltarea de oferte de finanțare privată pentru eficiența energetică, recomandările din prezenta anexă vor trebui adaptate la cadrul național și regional specific de eficiență energetică și guvernanta al fiecărui stat membru.

În vederea elaborării recomandării și ca parte a raportului comun conexe privind finanțarea eficienței energetice în Europa – o evaluare a cheltuielilor publice pentru eficiența energetică, Comisia a identificat și a evaluat în cele 27 de state membre ale UE, cu sprijinul autorităților naționale, peste 400 de scheme de finanțare publică ce sprijină investițiile în eficiența energetică, printre care și scheme cofinanțate de UE (¹). Potrivit raportului comun, statele membre utilizează în principal forme nerambursabile de scheme de finanțare pentru a sprijini eficiența energetică. Soluțiile alternative axate pe forme rambursabile de scheme de finanțare, capabile să atragă mai bine investiții private, sunt mai puțin frecvente. Raportul comun constată că investițiile anuale necesare pentru atingerea obiectivelor de eficiență energetică pentru 2030 sunt de 370 de miliarde EUR pe an pentru perioada 2021-2030 și că deficitul de investiții preconizat pentru atingerea obiectivelor de eficiență energetică se ridică la aproximativ 170 de miliarde EUR pe an. Acest lucru trebuie privit în contextul în care resursele bugetare ale UE pentru eficiența energetică au crescut cu 491 % în cadrul financiar multianual 2021-2027 comparativ cu perioada 2014-2020, și anume de la 26,5 la 156,6 miliarde EUR, cea mai mare parte a acestei creșteri provenind din Mecanismul de redresare și reziliență (denumit în continuare „MRR”). Raportul concluzionează că resursele bugetare publice ale UE și naționale destinate eficienței energetice sunt fundamentale, dar nu pot acoperi decât o parte limitată (14,4 %) din deficitul de investiții. Prin urmare, efectul catalizator al finanțării publice ar trebui exploatat la maximum, prin creșterea eficacității și eficienței acestora pentru a realiza economii de energie mai mari și pentru a atrage capital privat suplimentar.

2. ACTIVAREA ȘI AGREGAREA CERERII DE INVESTIȚII ÎN EFICIENȚA ENERGETICĂ

Activarea și agregarea cererii de investiții reprezintă elementul esențial pentru mobilizarea finanțării private pentru investițiile în eficiența energetică. Prin urmare, este necesar să se creeze rezerve solide de investiții și să se stimuleze cererea în ceea ce privește eficiența energetică pentru a spori atractivitatea unor astfel de instrumente pentru investitorii privați. Statele membre ale UE joacă un rol esențial în activarea și agregarea cererii de investiții în eficiența energetică. Capitolul care urmează se referă la recomandările 2-6 din textul principal.

2.1. **Recomandarea 2: Înființarea sau consolidarea fondului național pentru eficiență energetică sau a unor mecanisme echivalente**

Agregarea diferitelor fluxuri de finanțare și a asistenței tehnice și financiare într-un fond național pentru eficiență energetică (NEEF) sau într-un mecanism echivalent, cum sunt băncile naționale de promovare, este esențială pentru sprijinirea punerii în aplicare a măsurilor de eficiență energetică și pentru realizarea contribuțiilor statelor membre la obiectivele UE în materie de eficiență energetică pentru 2030. Un astfel de fond poate contribui la consolidarea coordonării naționale și a sprijinului financiar centralizat, la punerea în comun a expertizei privind finanțarea eficienței energetice, la facilitarea combinării diferitelor scheme de finanțare și surse de sprijin financiar public și la o mai bună agregare a rezervelor de investiții, prin alinierea regulilor privind eligibilitatea, monitorizarea și verificarea.

(¹) Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind finanțarea eficienței energetice în Europa: O evaluare a cheltuielilor publice pentru eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor COM(2026) 118.

Rolul fondului național pentru eficiență energetică în ceea ce privește contribuția la obiectivele UE în materie de eficiență energetică este stabilit la articolul 30 din Directiva reformată privind eficiența energetică (DEE)⁽²⁾. Articolul 30 din DEE prevede, de asemenea, opțiunea de a îndeplini unele dintre cerințele de eficiență energetică printr-o contribuție financiară la fondul național pentru eficiență energetică⁽³⁾.

În 2024, 16 din cele 27 de state membre dispuneau de un fond național pentru eficiență energetică sau de o entitate similară⁽⁴⁾. Totuși, aceste mecanisme naționale de finanțare variază foarte mult în ceea ce privește volumul finanțării și tipul de sprijin financiar furnizat, multe dintre ele părând inactive sau subutilizate.

Înființarea sau relansarea unui fond național pentru eficiență energetică sau a unui mecanism similar reprezintă un pas esențial în direcția îmbunătățirii cadrului național de finanțare și a deblocării investițiilor private în eficiența energetică. O astfel de entitate dedicată poate îmbunătăți coordonarea și agregarea instrumentelor și mecanismelor de finanțare, prin punerea în comun a resurselor publice și prin implementarea unor soluții de finanțare mixtă, valorificând combinarea granturilor cu creditele pentru investiții specifice. În plus, prin agregarea expertizei tehnice și financiare, un astfel de fond poate oferi sprijin pentru asistență tehnică pentru proiecte de eficiență energetică la scară largă și pentru soluții-pilot inovatoare de finanțare pentru eficiența energetică.

Un obstacol major în calea utilizării finanțării mixte pentru eficiența energetică este lipsa de coordonare între programele de granturi și instrumentele financiare, cum sunt creditele avantajoase, garanțiile publice sau alte soluții de reducere a riscurilor. Granturile exclud adesea alte instrumente financiare, în special atunci când mecanismele de sprijin nerambursabile nu sunt clar delimitate de cele rambursabile. Concentrarea resurselor și a expertizei într-o singură entitate, nouă sau deja existentă, la nivel național poate facilita o mai bună coordonare între diferitele fluxuri de finanțare, inclusiv prin alinierea regulilor și a procedurilor de evaluare a eligibilității măsurilor, de monitorizare și de verificare a economiilor de energie realizate. În multe cazuri, îmbunătățirea și simplificarea cadrelor naționale de sprijin pentru investițiile în eficiența energetică pot reduce costurile de tranzacție, pot spori transparența și pot oferi vizibilitate pe termen lung părților interesate din sector și instituțiilor financiare pe piața națională a eficienței energetice, sporind atractivitatea argumentelor economice în favoarea eficienței energetice.

În plus, concentrarea expertizei în materie de finanțare a eficienței energetice într-un fond național pentru eficiență energetică poate îmbunătăți coordonarea în ceea ce privește colectarea de date referitoare la investițiile în eficiența energetică și cooperarea cu instituțiile financiare private. De asemenea, factorii de decizie de la nivel național și european pot obține astfel feedback specific cu privire la intensificarea investițiilor în eficiența energetică. Rolul de coordonare și de colectare de informații al fondului național pentru eficiență energetică merge mână în mână cu promovarea parteneriatelor la nivel național între autoritățile publice, instituțiile financiare și sectorul eficienței energetice, pentru a coordona mai bine stimulentele publice și schemele de sprijin cu soluțiile de finanțare privată. Astfel de parteneriate pot avea loc și în contextul centrelor naționale înființate în cadrul Coaliției europene pentru finanțarea eficienței energetice⁽⁵⁾.

În acest context, acțiunile esențiale pentru sprijinirea agregării fluxurilor de finanțare pentru eficiența energetică și a expertizei financiare sunt următoarele:

- **Evaluarea situației schemelor de finanțare a eficienței energetice** din țară, pentru a stabili dacă o agregare sporită a resurselor de finanțare și coordonarea sprijinului financiar public pot reduce costurile de tranzacție, sporind în același timp atractivitatea și vizibilitatea investițiilor în eficiența energetică pentru investitorii privați.

⁽²⁾ Fondul național pentru eficiență energetică (NEEF), astfel cum este stabilit la articolul 30 alineatul (12) din DEE reformată, este definit ca fiind entitatea care sprijină punerea în aplicare la nivel național a unor măsuri privind eficiența energetică și realizarea contribuției naționale la obiectivele UE în materie de eficiență energetică pentru 2030.

⁽³⁾ Pentru informații suplimentare cu privire la modul în care statele membre pot utiliza opțiunea privind contribuția financiară, vă rugăm să consultați Recomandarea Comisiei din 12 decembrie 2023 privind transpunerea articolului 30 referitor la fondurile naționale pentru eficiență energetică, la finanțare și la asistența tehnică din Directiva (UE) 2023/1791 privind eficiența energetică („DEE reformată”) (JO C, C/2023/1553, 19.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj>) (C/2023/1553), care oferă detalii suplimentare cu privire la opțiunile de politică pentru înființarea fondurilor naționale pentru eficiență energetică și la opțiunile privind o contribuție financiară la fondul național pentru eficiență energetică în vederea îndeplinirii unei părți a obligațiilor în materie de eficiență energetică.

⁽⁴⁾ Cele 16 state membre care au înființat un fond național pentru eficiență energetică sau o entitate similară sunt Bulgaria, Cehia, Germania, Spania, Croația, Italia, Irlanda, Cipru, Letonia, Lituania, Malta, Țările de Jos, Portugalia, România, Slovenia, Slovacia.

⁽⁵⁾ Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice este o inițiativă a Comisiei care reunește țări din UE, instituții financiare și părți interesate relevante, pentru a identifica acțiuni de îmbunătățire concretă a finanțării private pentru eficiența energetică. Pentru informații suplimentare: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_en.

- **Înființarea unui fond național pentru eficiență energetică sau a unei entități similare sau consolidarea celui (cele) existent(e).** Fondul ar trebui să primească un mandat clar pentru a mobiliza finanțarea eficienței energetice în diferite sectoare, inclusiv pentru renovarea fondului locativ existent și pentru reconversia clădirilor în proiecte de locuințe eficiente din punct de vedere energetic. Acest lucru poate fi realizat prin crearea unei structuri dedicate, cu un mandat specific de a mobiliza investiții în eficiența energetică, în cadrul sau în afara organismelor existente care promovează investițiile de capital, pentru gestionarea sprijinului financiar public al UE și național pentru eficiența energetică. Statele membre ar trebui să se asigure că structura este dotată cu expertiza necesară pentru a-și îndeplini mandatul în mod eficient.
- **Stabilirea capitalizării fondului național pentru eficiență energetică,** încredințându-i-se finanțarea programelor naționale de eficiență energetică pe termen lung; dezvoltarea de soluții de finanțare mixtă și furnizarea de asistență tehnică pentru finanțarea eficienței energetice. Fondul poate fi capitalizat prin diverse mijloace, inclusiv prin bugetul public și programele de sprijin public ale UE/naționale; creanțele rezultate din instrumentele sale financiare pe termen lung pentru eficiența energetică; veniturile obținute din licitarea certificatelor de economii de energie în cadrul schemelor naționale de obligații în materie de eficiență energetică (EEOS); certificatele de emisii din cadrul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii; comercializarea certificatelor albe sau mobilizarea de fonduri private pe piețele de capital, precum transferul creanțelor privind economiile de energie către investitori instituționali activi pe piața secundară.
- **Consolidarea rolului fondului național pentru eficiență energetică sau al unei entități similare** în furnizarea de asistență tehnică pentru proiecte de investiții la scară largă; colectarea de date; evaluarea dezvoltării pieței eficienței energetice și a investițiilor în acest domeniu și furnizarea de consiliere de specialitate cu privire la instrumentele financiare, la soluțiile și politicile de finanțare inovatoare, inclusiv prin intermediul centrelor naționale ale Coaliției europene pentru finanțarea eficienței energetice.

Printre exemplele de succes de fonduri naționale pentru eficiență energetică se numără ALTUM ⁽⁶⁾ din Letonia, care agregă sprijinul și expertiza în materie de finanțare a eficienței energetice în cadrul unui mecanism național existent, și fondul național pentru eficiență energetică ⁽⁷⁾ din Spania, care a fost înființat pentru a îndeplini obligațiile naționale de economisire a energiei, extinzându-și în același timp activitățile.

2.2. Recomandarea 3: Extinderea instrumentelor financiare pe termen lung și a soluțiilor de finanțare mixtă

Ca parte a raportului privind finanțarea eficienței energetice în Europa, Comisia a analizat nivelul de finanțare a eficienței energetice în toate statele membre ale UE-27 și a evaluat schemele existente de finanțare a eficienței energetice, finanțate atât de UE, cât și la nivel național. Dintre cele 426 de scheme de finanțare a eficienței energetice identificate în statele membre ale UE-27 în perioada 2014-2024, doar 25 % au implementat instrumente financiare, inclusiv sprijin financiar mixt care combină granturi și credite într-o singură operațiune. Restul de 75 % erau scheme nerambursabile, precum granturi și credite fiscale. Numai în câteva state membre instrumentele financiare și soluțiile de finanțare mixtă au reprezentat peste 30 % din sprijinul financiar public pentru eficiența energetică.

Deși schemele bazate pe granturi, creditele fiscale și alte forme de subvenții nerambursabile nu împiedică neapărat mobilizarea de investiții private, ele au adesea efecte de levier mai reduse și rate mai mari de intensitate a granturilor în comparație cu instrumentele financiare și cu soluțiile de finanțare mixtă. Acest lucru poate duce la excluderea capitalului privat din finanțarea eficienței energetice. De asemenea, programele de granturi și subvenții care se bazează în mare măsură pe capacitatea bugetară a statelor membre și pe contribuțiile de la bugetul UE pot duce la o abordare de tip „stop-and-go”, împiedicând dezvoltarea unei piețe prospere a eficienței energetice. În plus, în comparație cu instrumentele financiare și soluțiile de finanțare mixtă, programele bazate pe granturi și creditele fiscale nu valorifică piețele de capital și participarea investitorilor privați, ci se bazează adesea exclusiv pe cofinanțarea privată din resursele proprii și economiile

⁽⁶⁾ ALTUM, o societate deținută de stat din Letonia, oferă întreprinderilor și gospodăriilor acces la resurse financiare prin credite, garanții și investiții în fonduri cu capital de risc. Finanțarea pentru punerea în aplicare a programelor de sprijin de stat cuprinde atât fonduri ale UE, cât și finanțare publică națională, precum și fonduri atrase de ALTUM de la instituții internaționale și de pe piețele de capital. ALTUM joacă un rol esențial în sprijinirea investițiilor în eficiența energetică, deoarece agregă sprijinul financiar pentru persoane fizice și întreprinderi, abordând atât eficiența energetică a clădirilor, cât și pe cea a industriei, printr-un sprijin combinat alcătuit din programe de granturi, credite favorabile, garanții publice și asistență tehnică. Pentru informații suplimentare: <https://www.altum.lv/en/>.

⁽⁷⁾ Fondul național pentru eficiență energetică (FNEE) din Spania finanțează inițiative naționale în materie de eficiență energetică, în conformitate cu articolul 30 din DEE. Înființat în 2014, FNEE este gestionat de Institutul pentru Diversificarea și Economisirea Energiei (IDAE), în numele Ministerului Tranziției Ecologice și al Provocărilor Demografice. FNEE oferă sprijin economic și financiar, asistență tehnică, formare și informare cu scopul de a spori eficiența energetică în diferite sectoare și contribuția acestora la obiectivul național de economisire a energiei conform articolului 8 din DEE. FNEE face parte din sistemul național spaniol de obligații privind eficiența energetică, în cadrul căruia părților obligate (societăți de comercializare a gazelor și a energiei electrice, operatori angro de produse petroliere și operatori angro de gaz petrolier lichefiat) li se atribuie obligații naționale anuale de economisire a energiei. Pentru a îndeplini aceste obligații, părțile obligate trebuie să facă o contribuție financiară anuală minimă către FNEE. Restul obligațiilor pot fi îndeplinite prin achiziționarea voluntară de certificate de economii de energie sau printr-o contribuție financiară suplimentară la fond. Pentru informații suplimentare: <https://www.idae.es/ayudas-y-financiacion/fondo-nacional-de-eficiencia-energetica>.

beneficiarilor granturilor. În mod paradoxal, forma de finanțare nerambursabilă creează un obstacol în calea accesului pentru cei care nu dispun de resurse proprii suficiente pentru a acoperi cofinanțarea necesară sau, în cazul schemelor de credite fiscale, nu au venituri impozabile suficiente de mari pentru a beneficia de schemă. Acest lucru poate avea un impact regresiv asupra politicii bugetare, în care accesul la subvenții publice crește odată cu venitul impozabil.

În același timp, investițiile în eficiența energetică sunt adesea împiedicate de riscul ridicat și de accesul dificil la finanțare. Acest lucru se poate întâmpla în cazul anumitor segmente de piață, cum sunt gospodăriile cu venituri mici, blocurile de locuințe sau IMM-urile, sau în cazul investițiilor mai ambițioase în economiile de energie sau al implementării de noi tehnologii. Utilizarea sprijinului sub formă de granturi în combinație cu creditele, împreună cu alte măsuri de reducere a riscurilor, cum sunt garanțiile publice, poate reduce riscurile asociate.

Prin urmare, pentru a atrage mai mult capital privat către eficiența energetică, asigurând în același timp un acces larg la sprijin financiar pe termen lung, statele membre ar trebui să **implementeze pe scară largă instrumente financiare, în special scheme de finanțare mixtă de mari dimensiuni care să combine granturi și instrumente financiare, inclusiv credite și garanții publice**. Acest lucru poate fi realizat prin instituirea unor instrumente financiare naționale pe termen lung pentru eficiența energetică, pentru a oferi oportunități de finanțare pe termen lung, inclusiv prin punerea în aplicare a unor fonduri reînnoibile și prin ajustarea sprijinului sub formă de granturi pentru a răspunde nevoilor beneficiarilor vizati.

Instituirea unor instrumente financiare pe termen lung la scară largă va permite și colaborarea cu actorii de pe piață – instituții financiare, societăți de servicii energetice, finanțatori terți și dezvoltatori de proiecte –, oferind o perspectivă stabilă și pe termen lung pentru maximizarea combinării contribuțiilor publice cu cele private. Aceste instrumente ar trebui să fie disponibile pentru diferite sectoare și pot funcționa ca fonduri reînnoibile, reînnoite periodic din fonduri publice.

De asemenea, aceste instrumente ar trebui combinate cu asistență tehnică dedicată, pentru a dezvolta vehicule financiare specifice pentru eficiența energetică, valorificând participarea instituțiilor financiare private și a societăților de servicii energetice (SSE), precum și soluții de finanțare inovatoare, cum sunt contractele de performanță energetică și eficiența energetică ca serviciu.

Pentru a extinde în mod eficient instrumentele financiare pentru eficiența energetică, creditele rambursabile și favorabile și garanțiile publice ar trebui combinate cu sprijin dedicat sub formă de granturi, adaptat la criterii specifice, precum domeniul de aplicare al îmbunătățirii eficienței energetice, segmentul de populație vizat sau tipul de activ abordat (de exemplu, clădirile cu cele mai slabe performanțe și renovările blocurilor de locuințe). Prioritatea ar trebui să fie crearea unor soluții de finanțare combinate care să valorifice granturi publice pentru a asigura accesul la finanțare și pentru a reduce riscurile investițiilor mai ambițioase. Fondurile naționale pentru eficiența energetică sau entitățile similare sunt în măsură să implementeze astfel de instrumente financiare pe termen lung, combinând creditele sau garanțiile cu componentele de grant într-o singură operațiune pentru eficiența energetică.

De exemplu, în cadrul fondurilor politicii de coeziune, Comisia și platforma pentru servicii de consiliere fi-compass a Băncii Europene de Investiții (BEI) ⁽⁸⁾ au dezvoltat un model demonstrat de instrument financiar pentru eficiența energetică cu o componentă de grant, în cadrul căruia organismul de implementare a instrumentului financiar furnizează atât componenta de credit, cât și componenta de grant a acestuia.

O valoare adăugată esențială a instrumentelor financiare care combină creditele, garanțiile, granturile și asistența tehnică este potențialul lor de fond reînnoibil și perspectiva pe termen lung. Extinderea utilizării unor astfel de instrumente financiare oferă stabilitate și predictibilitate, ceea ce sprijină dezvoltarea unei piețe prospere a eficienței energetice. Aceasta permite autorității financiare care gestionează instrumentele financiare să reinvestească suma rambursabilă – fără sprijinul sub formă de granturi și alte măsuri de reducere a riscurilor – în noi investiții în eficiența energetică. Deși fondul public care furnizează resurse pentru instrumentele financiare va necesita o recapitalizare periodică, el poate reinvesti continuu în noi măsuri de eficiență energetică, făcând din fondurile reînnoibile un model promițător pentru mobilizarea de investiții private.

În acest context, acțiunile esențiale pentru sprijinirea implementării unor instrumente financiare și soluții de finanțare mixtă pentru eficiența energetică sunt următoarele:

Extinderea considerabilă a utilizării instrumentelor financiare publice pentru finanțarea de investiții în eficiența energetică, ca parte a cadrului național de finanțare și în cadrul fondului național pentru eficiență energetică sau al unui mecanism echivalent, pentru a oferi o perspectivă investițională pe termen lung lanțului valoric național al eficienței energetice și potențialilor beneficiari.

⁽⁸⁾ Modelul fi-compass de instrument financiar pentru eficiența energetică cu o componentă de grant (mai 2022): <https://www.fi-compass.eu/library/how-to/model-financial-instrument-grant-component-support-energy-efficiency>.

Instituirea unor soluții de finanțare mixtă, care să combine creditele, garanțiile publice și sprijinul sub formă de granturi într-o singură operațiune. Reducerea obstacolelor din calea accesului la sprijin financiar pentru eficiența energetică, fie prin instituirea de instrumente financiare cu o componentă de grant, fie prin facilitarea combinării diferitelor fluxuri de finanțare care oferă credite, garanții publice și sprijin sub formă de granturi pentru aceleași investiții în eficiența energetică.

Ajustarea sprijinului combinat sub formă de granturi pentru a reduce riscul și obstacolele din calea accesului la finanțare pe baza unor factori precum nivelul veniturilor gospodăriilor, valoarea activelor vizate sau dimensiunea investiției. De exemplu, sprijinul combinat sub formă de granturi poate fi majorat pentru investițiile destinate gospodăriilor vulnerabile și celor cu venituri mici, clădirilor cu cele mai slabe performanțe, microîntreprinderilor și IMM-urilor sau pentru investițiile care vizează renovări energetice aprofundate ale clădirilor cu cele mai slabe performanțe sau programe la scară largă de investiții în eficiența energetică, care conduc la economii semnificative de energie.

Valorificarea caracterului de fonduri reînnoibile al instrumentelor financiare pentru eficiență energetică cu o componentă combinată de granturi. Furnizarea unei injecții inițiale de capital public și permiterea autorității de finanțare să reinvestească rambursările în noi măsuri de eficiență energetică cu costuri suplimentare scăzute sau zero pentru bugetul public, oferind mecanismului de finanțare o perspectivă pe termen lung.

Sprijinirea dezvoltării unor vehicule financiare specifice pentru eficiența energetică, valorificând cooperarea dintre piața SSE, instituțiile financiare și marii proprietari de active, cum sunt autoritățile publice, societățile publice, inclusiv furnizorii de locuințe publice, și marile societăți imobiliare.

Revizuirea cadrului național de finanțare existent și permiterea combinării granturilor, creditelor și garanțiilor publice din diferite fluxuri de finanțare într-o singură investiție în eficiența energetică. Acest lucru va elimina obstacolele existente în calea finanțării, precum existența unor reguli diferite privind eligibilitatea și plățile și coordonarea internă limitată în ceea ce privește implementarea programelor de sprijin pentru finanțarea eficienței energetice.

Maximizarea utilizării fondurilor și programelor bugetare ale UE pentru a implementa instrumente financiare la scară largă. Luarea în considerare a utilizării în acest scop a Fondului social pentru climă și a veniturilor naționale provenite din schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (atât ETS1 existentă, cât și viitoarea ETS2).

2.3. **Recomandarea 4: Implementarea unor mecanisme de asistență pentru dezvoltarea de proiecte și sprijinirea dezvoltării de „agregatori” de proiecte în domeniul eficienței energetice**

Un obstacol major în calea atragerii de investiții de capital privat în eficiența energetică este atractivitatea adesea limitată a rezervei de investiții. Volumul relativ mic și natura fragmentată a investițiilor în eficiența energetică le fac mai complexe și mai puțin atractive pentru investitorii privați în comparație cu alte investiții.

Pentru a atrage noi investiții de capital privat, este esențial să fie abordată cererea de investiții și să fie îmbunătățită calitatea rezervei de investiții în eficiența energetică. Statele membre ar trebui să sprijine implementarea (i) unei asistențe tehnice pentru conceperea de instrumente financiare care să agrege proiecte de eficiență energetică la scară mică și renovări energetice și (ii) a unei asistențe dedicate pentru dezvoltarea de proiecte care să ajute proprietarii de active, autoritățile locale, societățile publice, sectorul imobiliar comercial și întreprinderile în elaborarea de proiecte de investiții la scară largă.

Centralizarea sprijinului pentru asistență tehnică are un potențial semnificativ de agregare a investițiilor în eficiența energetică și de standardizare a colectării de date specifice privind performanța energetică și financiară a acestora. Acest lucru poate face proiectele de eficiență energetică mai atractive pentru investitorii privați și, de asemenea, ar stimula refinanțarea și securitizarea pe piața secundară.

Reputația mecanismelor de dezvoltare de proiecte și de asistență tehnică joacă un rol esențial în atragerea capitalului privat, contribuind la creșterea încrederii investitorilor privați în bonitatea investițiilor în eficiența energetică. Aceste mecanisme, în combinație cu ghișeele unice de consiliere, pot acționa ca ambadori ai investițiilor în eficiența energetică pe teren, abordând cauzele profunde ale cererii scăzute de investiții. Ele pot colabora cu autoritățile publice și cu întreprinderile locale pentru a promova finanțarea investițiilor în eficiența energetică și combinarea diferitelor fluxuri de finanțare în investiții specifice. De asemenea, ele pot contribui la depășirea riscurilor percepute de investitorii privați în ceea ce privește cofinanțarea proiectelor de eficiență energetică, datorită încrederii și reputației oferite de mecanismul de asistență tehnică implicat în pregătirea proiectului. La nivel național, entitățile specializate de finanțare a eficienței energetice, cum sunt fondurile naționale pentru eficiență energetică sau entitățile similare, pot juca un rol important în îmbunătățirea ratingului de credit al proiectelor de investiții, sporind încrederea investitorilor și atrăgând investitori transfrontalieri și specializați.

Rolul esențial al mecanismelor de asistență tehnică și de asistență pentru dezvoltarea de proiecte este menționat și la articolul 30 alineatul (2) din DEE reformată, care prevede obligația Comisiei de a acorda asistență statelor membre în ceea ce privește instituirea de mecanisme de asistență pentru dezvoltarea de proiecte capabile să extindă rezerva de investiții în eficiența energetică și să sporească încrederea investitorilor privați în investițiile în eficiența energetică și atractivitatea acestora. Comisia oferă un astfel de sprijin prin:

mecanismul de Asistență europeană pentru energie locală (ELENA) ⁽⁹⁾, pus în aplicare de BEI în numele Comisiei, care include sprijin pentru statele membre **în vederea creării mecanismelor acestora de asistență tehnică la nivel național și regional, pe baza modelului ELENA;**

subprogramul „Tranziția către o energie curată” din cadrul programului LIFE, care oferă asistență tehnică pentru dezvoltarea de proiecte dezvoltatorilor de proiecte publici și privați pentru a consolida expertiza tehnică, economică și juridică necesară lansării unor rezerve de investiții energetice durabile de mare anvergură.

Coeziunea pentru tranziții (C4T) ⁽¹⁰⁾ oferă sprijin de specialitate statelor membre ale UE, regiunilor și autorităților locale, ajutându-le să pună în aplicare investițiile politicii de coeziune în cadrul obiectivului de politică 2 (OP2), inclusiv cele axate pe eficiența energetică. Serviciile de sprijin includ elaborarea de strategii, îmbunătățirea monitorizării, implicarea părților interesate, identificarea de oportunități de finanțare, sprijinirea pregătirii cererilor de propuneri și consolidarea capacităților.

Platforma fi-compass ⁽¹¹⁾ oferă asistență tehnică autorităților de management, ajutându-le să efectueze studii de fezabilitate, evaluări ex ante, studii de caz și alte lucrări pregătitoare necesare pentru instituirea de instrumente financiare.

Platforma de consiliere InvestEU ⁽¹²⁾ și inițiative precum JASPERS ⁽¹³⁾ oferă asistență tehnică promotorilor de proiecte (publici și privați), ajutându-i să dezvolte proiecte de renovare eligibile pentru finanțare.

În mod similar, **ghişeele unice pentru renovarea locuințelor și eficiența energetică a IMM-urilor pot juca un rol esențial în creșterea cererii de investiții în eficiența energetică.** Acestea oferă consiliere tehnică, administrativă și financiară persoanelor fizice și întreprinderilor, ajutându-le să dezvolte proiecte de investiții în eficiența energetică, în special renovări energetice. Articolul 22 alineatul (6) din DEE reformată și articolul 18 alineatul (1) din DPEC reformată prevăd obligația statelor membre de a înființa ghișee unice prin care să sprijine clienții finali și utilizatorii finali, în special gospodăriile, organismele publice, IMM-urile și microîntreprinderile cu proiecte de eficiență energetică și de renovare a clădirilor. Pentru a sprijini statele membre în această privință, Comisia emite o recomandare cu orientări practice privind înființarea și funcționarea ghișeelor unice ⁽¹⁴⁾.

În acest context, acțiunile esențiale pentru promovarea utilizării asistenței pentru dezvoltarea de proiecte în vederea activării rezervei de investiții sunt următoarele:

- **Înființarea de mecanisme naționale de asistență tehnică și de asistență pentru dezvoltarea de proiecte sau mobilizarea celor existente** pentru a sprijini dezvoltarea investițiilor în eficiența energetică, pentru a îmbunătăți rezerva de investiții și pentru a spori încrederea piețelor de capital în eficiența energetică. Statele membre pot înființa astfel de mecanisme în cadrul NEEF sau al unor entități similare, pentru a dezvolta investiții la scară largă în eficiența energetică și instrumente financiare și/sau vehicule financiare specializate care să agreghe un număr mare de investiții de mică amploare în eficiența energetică, de exemplu pentru renovările energetice ale clădirilor.
- **Utilizarea Recomandării Comisiei cu orientări practice privind înființarea și funcționarea ghișeelor unice – servicii de consiliere și asistență pentru renovările locuințelor, microîntreprinderi și IMM-uri**, pentru a asigura sprijin continuu și asistență specializată pentru cetățeni și întreprinderi în vederea dezvoltării și punerii în aplicare a proiectelor de eficiență energetică.
- **Maximizarea utilizării sprijinului la nivelul UE, de exemplu prin intermediul mecanismului ELENA ⁽¹⁵⁾ și al subprogramului CET din cadrul LIFE**, pentru a înființa mecanisme naționale de asistență tehnică, pentru a sprijini asistența pentru dezvoltarea de proiecte și pentru a dezvolta scheme de finanțare a eficienței energetice care să agreghe mai multe proiecte de mică amploare.

⁽⁹⁾ ELENA oferă granturi pentru pregătirea programelor de investiții în economisirea energiei. Instrumentul asigură până la 90 % din costurile de pregătire. Granturile se situează, de regulă, între 1 și 3 milioane EUR și sunt menite să sprijine echipa care pregătește investiția. Sprijinul include managementul de proiect, studii de fezabilitate, studii tehnice/audituri energetice, asistență juridică la nivel de proiect, pregătirea procedurilor de licitație, agregare, solicitarea de granturi și finanțare și orice alte activități de pregătire.

⁽¹⁰⁾ Inforegio – Solicitați C4T GROUNDWORK – asistență tehnică pentru investițiile din cadrul politicii de coeziune.

⁽¹¹⁾ fi-compass | Instrumente financiare în cadrul gestiunii partajate a UE.

⁽¹²⁾ Platforma de consiliere InvestEU – Pagina principală.

⁽¹³⁾ JASPERS – Asistență comună în vederea sprijinirii proiectelor în regiunile europene.

⁽¹⁴⁾ Recomandarea Comisiei cu orientări practice privind serviciile ghișeelor unice pentru eficiența energetică și performanța energetică a clădirilor C(2026) 1523.

⁽¹⁵⁾ De exemplu, proiectele ELENA „GROWS” și „BOS4EE”. A se vedea <https://www.eib.org/files/elena/76-project-factsheet-green-revolution-of-wealth-in-salento-grows.pdf> și <https://www.eib.org/files/elena/135-project-factsheet-bos4ee.pdf>.

2.4. **Recomandarea 5: Participarea în mod proactiv la Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice pentru a promova o cooperare mai strânsă și eficientă cu instituțiile financiare**

Coordonarea limitată de-a lungul lanțului valoric al finanțării eficienței energetice între autoritățile publice, instituțiile financiare, SSE și furnizorii de tehnologii de eficiență energetică reprezintă un obstacol major în calea mobilizării de investiții private în eficiența energetică. În ultimii ani, Comisia a sprijinit diverse inițiative de reducere a acestui decalaj de coordonare, inclusiv prin intermediul Forumului pentru investiții durabile în energie și a programelor Orizont 2020 și LIFE – „Tranziția către o energie curată” (CET), care au finanțat proiecte naționale de mese rotunde dedicate finanțării.

Pentru a reuni aceste eforturi și pentru a oferi un cadru comun de cooperare, Comisia Europeană a instituit **Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice** ⁽¹⁶⁾. Coaliția urmărește să promoveze un mediu de piață favorabil, care să extindă investițiile în eficiența energetică, să mobilizeze finanțare privată și să colaboreze cu instituțiile financiare. Aceasta se coordonează cu instituțiile financiare și cu alți participanți la piață pentru a utiliza în mod eficient resursele bugetare ale UE și naționale, facilitând punerea în aplicare a instrumentelor financiare destinate eficienței energetice și acționând ca un catalizator pentru mobilizarea de investiții private. Coaliția a adoptat programul de lucru pentru 2025 în cadrul primei sale adunări generale din 20 mai 2025 ⁽¹⁷⁾.

Centrele naționale care urmează să fie înființate în statele membre vor reprezenta componenta operațională a coaliției. Obiectivele și activitățile acestor centre vor fi stabilite de autoritățile naționale. Scopul este de a crea sinergii între practicile naționale de finanțare și sectorul eficienței energetice și al serviciilor energetice pentru a îmbunătăți practicile de finanțare a eficienței energetice și pentru a atrage investiții private.

În prezent, eficiența energetică este adesea neglijată ca prioritate specifică și este tratată ca parte a conceptului mai larg de finanțare sustenabilă. Oportunitatea de a investi în numeroase proiecte potențiale de economisire a energiei este adesea ratată din cauza lipsei de transparență în instituțiile financiare, în comunicarea instituțională și în procesele de diligență necesară. Cadrele de reglementare precum taxonomia UE au inclus durabilitatea printre obiectivele lor, dar sectorul finanțării și al investițiilor este frânat de cererea scăzută, de complexitatea proiectelor și de lipsa standardizării în domeniul eficienței energetice.

Obiectivul coaliției este de a consolida cooperarea cu instituțiile financiare pentru a acorda prioritate investițiilor în eficiența energetică. Această cooperare ar trebui să se concentreze pe eliminarea barierelor de reglementare și financiare pentru a stimula investițiile private în eficiența energetică. De asemenea, ea ar trebui să încurajeze instituțiile financiare să ofere produse financiare adaptate, de exemplu credite ipotecare pentru eficiență energetică și credite pentru renovare, care să evidențieze avantajele economiilor de energie.

Băncile comerciale pot beneficia de pe urma unui rol mai prominent pe piața eficienței energetice, asigurând accesul la produse de creditare pentru eficiență energetică disponibile pe scară largă și nediscriminatorii care iau în considerare potențialul de economisire a energiei la evaluarea riscului de credit. Prin valorificarea relațiilor lor cu clienții privați, băncile își pot extinde ofertele de eficiență energetică. Unele bănci au înființat deja linii de credit pentru eficiență energetică, adesea cu sprijin din partea unor instituții precum BEI, BERD sau băncile naționale de promovare. Însă este necesară o mai mare implicare din partea instituțiilor financiare pentru a atenua riscurile percepute și a reduce costurile de tranzacție. Acest lucru poate fi realizat prin dezvoltarea expertizei interne, prin crearea de produse specifice care să ia în considerare avantajele economisirii energiei și prin standardizarea evaluărilor proiectelor și a proceselor de creditare pentru a deservi mai bine piața eficienței energetice.

Autoritățile publice de la nivelul UE și din mai multe state membre oferă instrumente de garantare, linii de credit susținute de stat și asistență tehnică pentru a ajuta băncile comerciale să diminueze costurile de tranzacție, să reducă riscurile investițiilor în eficiența energetică și să sprijine agregarea proiectelor mai mici pentru finanțare prin obligațiuni verzi.

În acest context, acțiunile esențiale pentru promovarea unei cooperări strânse între autoritățile naționale și instituțiile financiare pentru finanțarea eficienței energetice sunt următoarele:

Participarea activă la Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice și încurajarea centrelor naționale să identifice acțiuni specifice care să promoveze soluții de finanțare a eficienței energetice și strategii pentru deblocarea investițiilor private.

⁽¹⁶⁾ Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice a fost înființată printr-o declarație comună a Comisiei și a statelor membre în decembrie 2023. Coaliția se bazează pe rezultatele Grupului instituțiilor financiare pentru eficiență energetică (EEFIG), creat în 2013. Pentru informații suplimentare: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_en.

⁽¹⁷⁾ Coaliția europeană pentru finanțarea eficienței energetice, domeniul de acțiune și mandatul acesteia, programul de lucru pentru primul an de activitate. Pot fi accesate la adresa: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_en.

Colaborare pentru îmbunătățirea cadrului UE pentru finanțarea eficienței energetice, inclusiv prin (i) consolidarea programelor și a instrumentelor financiare naționale și ale UE pentru a sprijini mai bine extinderea investițiilor private și prin (ii) îmbunătățirea cadrului de reglementare financiară pentru a încuraja instituțiile financiare să investească în eficiența energetică.

Stabilirea de parteneriate pentru a ajuta băncile comerciale să valorifice mai bine beneficiile financiare conexe ale investițiilor în eficiența energetică, precum economiile de costuri ale energiei și creșterea valorii activelor, ca parte a evaluării riscului de credit. Aceasta include furnizarea de asistență tehnică dedicată pentru instituțiile financiare care gestionează instrumente financiare susținute din fonduri publice destinate eficienței energetice.

Sprijinirea instituțiilor financiare și încurajarea acestora să ofere opțiuni de finanțare ușor de utilizat de către clienți pentru proiecte de eficiență energetică, utilizând sprijinul financiar public disponibil, și să asigure un acces larg și nediscriminatoriu la produsele de creditare pentru eficiența energetică.

2.5. **Recomandarea 6: Utilizarea în mod optim a stimulentele fiscale pentru a mobiliza investiții private în eficiența energetică**

Instrumentele fiscale în domeniul climei și al energiei, cum sunt obligațiile de economisire a energiei, taxele pe carbon și taxele pe vehicule, dacă sunt concepute cu atenție, pot sprijini strategiile naționale de finanțare a eficienței energetice, pot declanșa schimbări de comportament și pot stimula tranziția energetică și investițiile în eficiența energetică.

Sistemul fiscal și stimulentele fiscale pot juca un rol esențial în încurajarea investițiilor în eficiența energetică prin instituirea de recompense și sancțiuni fiscale. Impozitele și stimulentele fiscale avantajoase sunt utilizate din ce în ce mai mult pentru a sprijini tranziția verde și energetică, dar rămâne dificil de găsit un echilibru între eficacitatea și implicațiile politice mai ample ale acestora. Stimulentele fiscale nocive și măsurile fiscale pot avea efecte negative asupra investițiilor în eficiența energetică, de exemplu menținerea dependenței de tehnologiile bazate pe combustibili fosili și ineficiente din punct de vedere energetic, descurajarea reducerii consumului de energie sau eliminarea beneficiilor economice conexe ale îmbunătățirii eficienței energetice.

Printre stimulentele fiscale pentru eficiența energetică utilizate în mod obișnuit se numără facilitățile fiscale (reducerea venitului impozabil) sau creditele fiscale (reducerea taxelor fiscale datorate) aplicate venitului sau profitului persoanelor fizice sau societăților care investesc în îmbunătățirea eficienței energetice sau care achiziționează tehnologii energetice eficiente. Facilitățile fiscale și creditele fiscale sunt avantajoase pentru sectorul corporativ, dar pot fi mai puțin atractive pentru cetățeni, în special pentru cei cu venituri mici, ale căror obligații fiscale pot fi prea mici pentru a beneficia în mod semnificativ de astfel de stimulente.

În acest context, acțiunile esențiale pentru utilizarea optimă a stimulentele fiscale în vederea mobilizării de investiții în eficiența energetică sunt următoarele:

- **Creșterea utilizării instrumentelor fiscale pentru stimularea tranziției energetice și a eficienței energetice**, valorificând responsabilitatea fiscală și bugetară națională pentru a crea un mediu favorabil investițiilor în eficiența energetică.
- **Eliminarea măsurilor fiscale și a subvențiilor care descurajează investițiile în îmbunătățirea eficienței energetice**, cum sunt cele care mențin dependența de tehnologiile bazate pe combustibili fosili și ineficiente din punct de vedere energetic sau care descurajează, prin taxe fiscale mai mari, beneficiile economice conexe ale îmbunătățirii eficienței energetice.
- **Introducerea de stimulente fiscale pozitive și de măsuri fiscale pentru mobilizarea de investiții în eficiența energetică**, în special pentru a sprijini investițiile în eficiența energetică în sectorul corporativ și în industria prelucrătoare prin facilități fiscale și credite fiscale.

3. **ÎMBUNĂTĂȚIREA OFERTEI DE FINANȚARE PENTRU EFICIENȚA ENERGETICĂ, REDUCEREA RISCURILOR INVESTIȚIILOR ȘI CREAREA DE OPORTUNITĂȚI DE REFINANȚARE**

Pentru a mobiliza capital privat în investiții în eficiența energetică, este esențial ca ofertele de finanțare privată pentru eficiența energetică să devină mai atractive pentru cetățeni și întreprinderi. În plus, pentru a spori atractivitatea investițiilor de capital privat în eficiența energetică, este important să se abordeze fragmentarea excesivă a pieței și standardizarea scăzută a proiectelor de investiții și să se îmbunătățească rezerva de investiții și agregarea portofoliilor pentru a spori oportunitățile de scalabilitate și reproductibilitate. Autoritățile statelor membre pot juca un rol esențial în stimularea pieței pentru a dezvolta și a implementa o gamă largă de produse și servicii de finanțare privată a eficienței energetice, făcând investițiile în eficiența energetică mai atractive din punct de vedere economic și mai puțin împovărătoare pentru cetățeni și întreprinderi. Cu excepția resurselor proprii/economiilor proprii, eficiența energetică poate fi finanțată cu capital privat fie prin contracte de credit – credite garantate sau negarantate –, fie prin acorduri de servicii și finanțare de către terți – în special servicii de eficiență energetică și închirierea de echipamente energetice.

Maximizarea mobilizării de finanțare privată în domeniul eficienței energetice necesită, de asemenea, creșterea oportunităților pentru instituțiile financiare și investitorii terți de a investi resurse de capital în eficiența energetică, precum și facilitarea accesului cetățenilor și întreprinderilor la finanțare privată prin îndeplinirea cerințelor prudențiale necesare pentru finanțarea proiectelor lor. Acest lucru poate fi realizat prin reducerea riscului asociat investițiilor în eficiența energetică, prin creșterea capacității de împrumut a cetățenilor și a întreprinderilor și prin îmbunătățirea condițiilor de refinanțare pentru investitorii în eficiența energetică. Capitolul care urmează se referă la recomandările 7-12 din textul principal.

3.1. **Recomandarea 7: Promovarea dezvoltării și adoptării unor produse de creditare dedicate pentru eficiența energetică și a finanțării private prin contracte de credit**

Pentru a extinde mobilizarea de capital privat în investiții în eficiența energetică, este esențial ca autoritățile statelor membre să sprijine instituțiile financiare în dezvoltarea pieței și în promovarea adoptării unor produse de creditare dedicate pentru eficiența energetică. Articolul 30 alineatul (3) din DEE reformată prevede **obligăția statelor membre de a adopta măsuri care promovează produse de creditare care vizează eficiența energetică, precum creditele ipotecare și creditele verzi, și de a asigura faptul că acestea sunt oferite la scară largă și în mod nediscriminatoriu de către instituțiile financiare și că sunt vizibile și accesibile pentru consumatori** ⁽¹⁸⁾.

Produsele de creditare pentru eficiență energetică sunt credite care acoperă costurile inițiale de investiție ale măsurilor de eficiență energetică, contribuind la depășirea obstacolului reprezentat de resursele de finanțare limitate. Aceste produse includ credite standard pentru măsuri de eficiență energetică, credite ipotecare pentru eficiență energetică, credite de consum verzi și credite pentru renovare. Ele pot fi combinate cu stimulente publice pentru cofinanțarea investițiilor, reducerea ratelor dobânzii și creșterea ratingului de credit pentru debitori.

Creditele pentru eficiență energetică pot fi acordate prin (1) linii de credit oferite de bănci sau de alte instituții de finanțare pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică și prin (2) fonduri dedicate cu un mandat specific de a investi în măsuri de eficiență energetică, adesea axate pe sectoare specifice, precum clădirile sau industria. În UE, mai multe bănci comerciale oferă credite de consum verzi și credite ipotecare verzi și au strategii și obiective pentru anumite portofolii de credite verzi. Totuși, potrivit Autorității Bancare Europene, creditele verzi reprezintă în prezent doar o mică parte din bilanțurile instituțiilor de credit, în medie 4,5 % din totalul creditelor ⁽¹⁹⁾. Ponderele creditelor verzi este ușor mai ridicată în portofoliile gospodăriilor (11 %) și mai scăzută în segmentul IMM-urilor non-retail și al NFC ⁽²⁰⁾ (aproximativ 2 %). Instituțiile de credit utilizează mai multe opțiuni pentru a defini creditele verzi, inclusiv standarde interne, taxonomia UE, principiile privind creditele verzi ale Asociației pieței creditelor și eticheta pentru creditele ipotecare pentru eficiență energetică elaborată de Inițiativa privind creditele ipotecare pentru eficiență energetică ⁽²¹⁾.

Statele membre ale UE ar trebui să identifice și să **utilizeze cele mai bune practici și lecțiile învățate** din schemele de finanțare a eficienței energetice care vizează clădirile și să le extindă. Cele mai de succes programe din UE ⁽²²⁾ s-au bazat pe schemele de credite ipotecare existente și le-au combinat cu stimulente fiscale puternice sau granturi pentru îmbunătățiri ale eficienței energetice. Aceste scheme sunt accesibile proprietarilor de clădiri care intenționează deja să investească și să se asigure că decizia lor de a investi include îmbunătățiri ale eficienței energetice.

În acest context, acțiunile esențiale pentru promovarea adoptării creditelor pentru eficiență energetică sunt următoarele:

- **Sprijinirea instituțiilor financiare în dezvoltarea de produse de creditare pentru eficiență energetică, sporind finanțarea privată dedicată pentru eficiența energetică.** Acest lucru poate fi realizat prin valorificarea structurilor organizaționale pentru a furniza servicii suplimentare, de exemplu servicii de consiliere și auxiliare care să sprijine cerințele și oportunitățile asociate creditelor verzi pentru eficiența energetică ⁽²³⁾. În plus, ar trebui să se acorde sprijin instituțiilor financiare pentru extinderea domeniului de aplicare al produselor lor de creditare, de exemplu prin instrumente de reducere a riscurilor precum garanțiile pentru credite, sprijinul pentru dezvoltarea de proiecte și campaniile de sensibilizare/informare.

⁽¹⁸⁾ Pentru informații suplimentare cu privire la cerințele prevăzute la articolul 30 alineatul (3) din DEE, vă rugăm să consultați Recomandarea Comisiei din 12 decembrie 2023 (C/2023/1553).

⁽¹⁹⁾ Raportul ABE: *In response to the call for advice from the EC on Green loans and mortgages* (Ca răspuns la solicitarea de consiliere din partea CE privind creditele verzi și creditele ipotecare verzi) (decembrie 2023). Pentru informații suplimentare, vă rugăm să consultați raportul ABE: https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2023-12/e7bcc22e-7fc2-4ca9-b50d-b6e922f99513/EBA%20report%20on%20green%20loans%20and%20mortgages_0.pdf.

⁽²⁰⁾ Societăți nefinanciare.

⁽²¹⁾ <https://energyefficientmortgages.eu/>. Proiecte finanțate prin Orizont 2020 și LIFE – CET.

⁽²²⁾ EEFIG (2021), *The evolution of financing practices for energy efficiency in buildings, SMEs and in industry* (Evoluția practicilor de finanțare pentru eficiența energetică în sectorul clădirilor, al IMM-urilor și în sectorul industrial).

⁽²³⁾ Raportul ABE (decembrie 2023) include exemple de credite verzi din Belgia, Estonia, Germania și Grecia.

- **Înființarea de mecanisme pentru credite publice verzi sau consolidarea celor existente.** Creditele publice verzi sunt oferite (sau sponsorizate indirect) de instituțiile publice pentru gospodării, întreprinderi și chiriași cu scopul de a acoperi costurile inițiale ale măsurilor de eficiență energetică. Acestea sunt, de obicei, „credite preferențiale”, adică au perioade de rambursare sau rate ale dobânzii favorabile (scăzute sau zero). Creditele verzi publice pot fi acordate de fondurile naționale pentru eficiență energetică sau de entități similare care promovează investițiile de capital în eficiența energetică.
- **Oferirea de soluții de finanțare și de creditare pentru eficiență energetică ușor de utilizat de către clienți, prin transpunerea și completarea dispozițiilor prevăzute la articolul 30 din DEE reformată în cadrul legislativ național.** Instituțiile financiare ar trebui să evalueze interesul clienților de a îmbunătăți eficiența energetică a activelor lor și/sau de a achiziționa echipamente de eficiență energetică, astfel încât să le poată oferi produse de creditare dedicate pentru eficiența energetică adaptate nevoilor lor. Instituțiile financiare sunt încurajate să le furnizeze clienților informații despre produsele de eficiență energetică și despre multiplele beneficii ale renovării energetice, pe lângă informațiile privind economiile preconizate la factura de energie.
- **Permiterea posibilității ca asociațiile de coproprietari să contracteze credite în comun pentru a finanța investițiile în eficiența energetică și simplificarea practicilor de gestionare a coproprietății în blocurile de locuințe** pentru a facilita investițiile în eficiența energetică. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, prin (i) eliminarea regulii unanimității pentru contractarea de credite destinate renovărilor energetice sau prin (ii) colaborarea cu societățile de administrare imobiliară pentru a promova îmbunătățirea eficienței energetice și contractele de performanță energetică în rândul coproprietarilor ⁽²⁴⁾.
- **Furnizarea de asistență tehnică și consiliere instituțiilor de finanțare** pentru a crea unități interne de dezvoltare de proiecte, pentru a institui sprijin prin ghișee unice pentru clienți, pentru a oferi servicii de audit energetic clienților (IMM-uri, sectorul rezidențial) și pentru a consolida capacitatea ofițerilor de credite de a dezvolta o forță de vânzări dedicată produselor pentru eficiență energetică.

3.2. **Recomandarea 8: Facilitarea cadrului de reglementare necesar și sprijinirea schemelor de finanțare inovatoare, precum finanțarea rambursată prin impozite și finanțarea rambursată prin facturi**

Schemele de finanțare bazate pe imobile, precum finanțarea rambursată prin impozite și prin facturi, oferă numeroase avantaje în ceea ce privește facilitarea investițiilor în eficiența energetică și atragerea de capital privat. Avantajul lor este dublu: utilizează canale alternative de rambursare, cum sunt facturile la energie și impozitele pe imobile, pentru a reduce costurile de tranzacție asociate creditelor pentru îmbunătățirea eficienței energetice și separă finanțarea de dreptul de proprietate, abordând provocarea pe care o reprezintă randamentul pe termen lung al investițiilor.

Această abordare poate contribui la depășirea obstacolului reprezentat de resursele financiare limitate, în special pentru gospodării și IMM-urile cu venituri mici, prin abordarea problemelor legate de randamentele financiare limitate pe termen scurt și de perioadele lungi de recuperare a investiției în cazul îmbunătățirii eficienței energetice. Deși în statele membre ale UE au fost dezvoltate unele scheme-pilot de finanțare rambursată prin impozite și prin facturi, adesea lipsește cadrul de reglementare necesar. **Articolul 30 alineatul (3) din DEE reformată prevede obligația statelor membre de a adopta în cadrele lor naționale măsuri pentru facilitarea implementării schemelor de finanțare rambursată prin facturi ⁽²⁵⁾ și prin impozite.**

Schemele de finanțare rambursată prin facturi pot oferi condiții atractive, precum rate scăzute ale dobânzii și scadențe lungi, și pot fi accesibile pe scară largă, cu condiția efectuării unei analize solide a riscurilor și a instituirii unor măsuri de atenuare ⁽²⁶⁾. Pentru a facilita și a pune în aplicare aceste scheme, autoritățile naționale pot utiliza foaia de parcurs pentru adoptarea schemelor de finanțare rambursată prin facturi, elaborată de proiectul RenOnBill ⁽²⁷⁾.

⁽²⁴⁾ A se vedea, de exemplu: *Syndicat National des Propriétaires et Copropriétaires* (Sindicatul național al proprietarilor și coproprietarilor) și Engie Electrabel „*La copropriété, ses travaux et leur financement*”.

⁽²⁵⁾ Finanțarea rambursată prin facturi este o metodă de finanțare a renovărilor vizând eficiența energetică a clădirilor care utilizează factura la utilități ca vehicul de rambursare. Schemele de finanțare rambursată prin facturi utilizează sistemele de plată existente ale furnizorilor de utilități pentru a reduce costurile de tranzacție și riscul de potențială nerambursare a creditului.

⁽²⁶⁾ Structurile schemelor de finanțare rambursată prin facturi sunt prezentate în Recomandarea Comisiei din 12 decembrie 2023 (C/2023/1553).

⁽²⁷⁾ Foaia de parcurs europeană privind renovarea clădirilor cu finanțare rambursată prin facturi (2022) Proiectul RenOnBill H2020. Proiectul RenOnBill (2019-2022) a reunit firme de consultanță, furnizori de energie și instituții financiare pentru a testa scheme de finanțare rambursată prin facturi în Germania, Italia, Spania și Lituania, cu scopul de a extinde adoptarea acestora în întreaga Europă. Pentru mai multe informații privind foaia de parcurs RenOnBill: <https://renonbill.eu/knowledge-sharing/european-on-bill-building-renovation-roadmap?briefings=on&brochures=on&factsheets=on&infographics=on&language=any&reports=on&scientificpapers=on&tools=on&page=1>.

În acest context, acțiunile esențiale privind finanțarea rambursată prin facturi sunt următoarele:

- **Evaluarea măsurii în care cadrul național permite dezvoltarea unor scheme de finanțare rambursată prin facturi.** Principalele elemente care trebuie luate în considerare sunt următoarele: un cadru legislativ adecvat, care să permită furnizorilor de utilități să acționeze în calitate de creditori; punerea în aplicare corectă și pe scară largă a normelor UE privind contorizarea individuală și acuratețea consumului de energie al unităților individuale; dispoziții care să protejeze investitorii împotriva riscului de nerambursare a creditului, menținând în același timp protecția consumatorilor; posibilitatea ca furnizorii de utilități și instituțiile financiare să utilizeze istoricul privind plățile facturilor pentru evaluarea profilului de risc al utilizatorilor finali și legi de reglementare a relațiilor dintre proprietari și chiriași care să sprijine o distribuție echitabilă a costurilor investițiilor și a rambursării creditorilor.
- **Acordarea dreptului furnizorilor de energie de a furniza finanțare pentru eficiență energetică.** În cazul schemelor finanțate de furnizorii de utilități, statele membre ale UE ar putea fi nevoite să modifice legislația privind creditorii pentru a confirma faptul că furnizorii de utilități au dreptul legal de a acorda credite pentru renovări. Soluțiile de finanțare rambursată prin facturi necesită ca furnizorul de utilități să furnizeze capitalul necesar pentru lucrările de eficiență energetică, în timp ce consumatorul rambursează prin plăți periodice incluse în facturile de utilități existente.
- **Asigurarea unui flux de numerar suficient în entitățile de implementare (de exemplu, furnizorii de energie, SSE) pentru a permite extinderea la scară și/sau înființarea de fonduri de garantare și de sprijin la nivel național sau local.** De exemplu, un fond național pentru eficiență energetică ar putea achiziționa creanțele generate de schema de finanțare rambursată prin facturi și ar putea asigura mecanisme de reducere a riscurilor pentru a susține financiar schemele-pilot (de exemplu, prin garanții pentru credite). **Fonduri publice de garantare și linii de credit** care pot facilita punerea în aplicare a schemelor de finanțare rambursată prin facturi de către furnizorii de utilități și instituțiile financiare. Astfel de garanții ar putea fi activate dacă un proprietar nu își îndeplinește obligațiile de rambursare a creditului, reducând riscul de investiție perceput de creditori. Liniile de credit dedicate care să sprijine finanțarea rambursată prin facturi ar putea fi puse la dispoziție ca parte a finanțării publice pentru eficiența energetică, de exemplu prin fondurile naționale pentru eficiență energetică. Sprijinul bugetar public pentru adoptarea schemelor de finanțare rambursată prin facturi ar putea lua forma acoperirii parțiale sau integrale a dobânzilor pe care utilizatorii finali le rambursează prin factura de energie, permițându-le să se bucure pe deplin de beneficiile monetare ale economiilor de energie. Sau poate lua forma cofinanțării pentru a reduce costurile totale de investiție pentru anumite proiecte dificile (renovări aprofundate, clădiri cu cele mai slabe performanțe, gospodării vulnerabile).

Schemele de finanțare rambursată prin impozite permit gospodăriilor sau întreprinderilor să obțină o finanțare care să acopere costul renovărilor clădirilor rezidențiale sau comerciale, al achiziționării de aparate sau echipamente eficiente din punct de vedere energetic sau al altor îmbunătățiri ale proceselor energetice, folosind ca **vehicul de rambursare** impozitele specifice și/sau alte taxe legate de imobile. Schemele de finanțare rambursată prin impozite includ mecanisme care permit transferul datoriei de la proprietarii anteriori către proprietarii următori, fără a fi necesară lichidarea acesteia. Acest lucru stabilește un mecanism simplu de transfer al datoriilor, eliminând ceea ce descurajează proprietarii să investească în măsuri de eficiență energetică cu o perioadă lungă de recuperare a investiției. Schemele de finanțare rambursată prin impozite permit proprietarilor să realizeze îmbunătățiri fără plăți inițiale mari în numerar (în unele cazuri există o finanțare inițială de 100 %) și să ramburseze costurile pe o perioadă de 10 sau 20 de ani prin impozite pe imobile sau alte taxe fiscale legate de clădiri. Ele pot fi furnizate fie din surse publice, precum administrația publică municipală, fie din fonduri private.

Printre exemplele de scheme de finanțare rambursată prin impozite se numără proiectul EuroPACE din Spania ⁽²⁸⁾ și proiectul FITHOME ⁽²⁹⁾, care a extins abordarea EuroPACE în Țările de Jos, în cooperare cu autoritățile locale și cu instituțiile financiare.

În acest context, acțiunile esențiale privind finanțarea rambursată prin impozite sunt următoarele:

- **Evaluarea măsurii în care cadrul național permite dezvoltarea unor scheme de finanțare rambursată prin impozite.** Acest lucru include analiza sistemelor fiscale și identificarea necesității unor reforme în materie de reglementare ale impozitelor pe proprietate și ale altor taxe conexe pe clădiri, pentru a permite scheme de finanțare rambursată prin impozite. Aceasta presupune și asigurarea faptului că autoritățile publice locale pot colecta rambursările și le pot transfera investitorilor privați, fără a le consolida în bugetul municipal local. Existența unor impozite pe proprietate sau a unor taxe fiscale similare asupra clădirilor este o condiție prealabilă pentru punerea în aplicare a finanțării rambursate prin impozite.

⁽²⁸⁾ Proiectul EuroPACE din cadrul Orizont 2020, <https://cordis.europa.eu/article/id/422271-a-home-based-financing-model-to-boost-investments-in-sustainable-renovation>.

⁽²⁹⁾ FITHOME a elaborat un program de finanțare rambursată prin impozite, care vizează investițiile în eficiența energetică a proprietăților rezidențiale din Țările de Jos. Întreprinderea neerlandeză De Woonpas conduce inițiativa, în cooperare cu municipalitățile neerlandeze. Programul de finanțare bazat pe impozite funcționează în principal prin intermediul a două vehicule cu scop special, SVGVR (Fundatia Verzamelgelden) și SWGVR (Fundatia Waarborg). Banca BNG (Banca Municipalităților din Țările de Jos) împrumută bani către SVGVR, care acoperă costurile lucrărilor în numele municipalității. Proprietarilor de locuințe li se percepe apoi o „taxă de îmbunătățire” – un impozit lunar pe valoarea majorată a imobilului – pe o perioadă de 30 de ani, calculată astfel încât să se asigure că rambursarea datoriei este accesibilă pentru proprietari. SVGVR primește plățile fiscale, în timp ce SWGVR acționează ca un mecanism de garantare, aplicând un mic procent suplimentar la impozitul lunar pentru a acoperi riscurile financiare ale municipalităților în cazul unor probleme legate de rambursările proprietarilor. Acest proces este integrat cu sistemul de cadastru al Țărilor de Jos („Kadaster”), pentru a monitoriza colectarea taxei de îmbunătățire. Pentru informații suplimentare: proiectul FITHOME din cadrul Orizont 2020, <https://cordis.europa.eu/project/id/892214>.

- **Stabilirea unor proceduri care să asigure rambursarea prin impozite legate de imobile și transferul datoriei împreună cu dreptul de proprietate.** Punerea în aplicare a schemelor de finanțare rambursată prin impozite necesită proceduri eficiente de asigurare a respectării legislației în cazurile în care impozitele nu sunt plătite sau există creanțe anterioare pentru rambursarea altor datorii înainte finanțării rambursate prin impozite. Municipalițile joacă un rol esențial în transferarea rambursărilor între gospodării și investitori și ar trebui să poată desfășura aceste activități fără să le consolideze în bugetul municipal.
- **Implicarea părților interesate necesare, pe baza experienței proiectelor europene de succes.** Finanțarea rambursată prin impozite implică mai multe părți interesate, inclusiv administrații publice naționale și locale, instituții financiare, instalatori și proprietari de locuințe. Finanțarea rambursată prin impozite pentru renovări energetice poate fi asigurată prin credite din partea instituțiilor financiare, îmbunătățirile în materie de eficiență energetică fiind realizate prin intermediul unor antreprenori specifici, iar costurile fiind recuperate prin impozite pe proprietate sau alte taxe fiscale.

3.3. **Recomandarea 9: Eliminarea obstacolelor și extinderea finanțării eficienței energetice prin acorduri de servicii și promovarea unei piețe a serviciilor energetice**

Piața serviciilor energetice, în special prin contracte de performanță energetică, este un ecosistem esențial pentru deblocarea finanțării private pentru eficiența energetică și pentru promovarea argumentelor economice în favoarea eficienței energetice. Piața societăților de servicii energetice (SSE) se bazează pe acorduri de servicii și contracte de închiriere pentru a finanța investițiile în eficiența energetică, permițând mutarea costurilor de investiție de la cheltuielile de capital la cheltuielile operaționale și acordând prioritate asigurării unei performanțe continue în materie de eficiență energetică în timp.

Pentru a facilita creșterea contractelor de performanță energetică și a pieței SSE, este important să se implementeze programe ample de eficiență energetică care să poată standardiza și agrega rezervele de investiții, în special pentru clădirile publice și comerciale și pentru IMM-uri. În sectorul industrial și în cel al IMM-urilor, SSE⁽³⁰⁾, pot derula proiecte energetice complexe, oferind expertiză tehnică și finanțare în domenii care nu reprezintă activitatea principală a unui anumit sector (de exemplu, recuperarea și reutilizarea căldurii reziduale).

Contractul de performanță energetică (CPE) este utilizat atunci când o contraparte (de exemplu, o SSE) se angajează să instaleze echipamentele necesare și garantează o anumită performanță în ceea ce privește economisirea energiei. CPE stabilește condițiile inițiale și defalcările plăților în curs, care ar trebui să fie mai mici decât economiile financiare realizate prin economiile de energie ale proiectului. CPE oferă clientului un contract de tip ghișeu unic, „la cheie”, cu o singură contraparte pe întreaga durată a contractului. De asemenea, furnizorii de CPE gestionează riscurile de performanță și garantează economiile. Totuși, CPE presupune costuri de tranzacție crescute, cerințe de capital ridicate pentru a asigura continuitatea operațiunilor (întrucât SSE sunt reînțarțate prin rate mici, pe termen lung) și lipsa unui cadru standardizat și a unor modele de monitorizare și verificare a economiilor. În absența unor scheme de garantare dedicate sau a altor forme de sprijin bugetar public, aceste provocări conduc adesea la măsuri de eficiență energetică optime din punctul de vedere al costurilor, cu perioade scurte de recuperare a investiției, pentru că furnizorii de CPE nu sunt dispuși să își asume riscuri pe termen lung.

CPE este deosebit de potrivit pentru realizarea de îmbunătățiri ale eficienței energetice în sectorul public, unde expertiza cuprinzătoare și performanța garantată oferite de furnizorii de servicii asigură eficacitatea investițiilor. Riscul tehnic privind realizarea economiilor de energie revine furnizorului de servicii pe întreaga durată a contractului. Finanțarea prin terți, cu rambursarea costurilor de investiție inițiale prin economiile de costuri ale energiei, permite proiectelor să continue chiar dacă fondurile publice sunt insuficiente, iar posibilitatea tratării CPE în afara bilanțului permite menținerea echilibrului conturilor publice. Autorităților publice contractante li se recomandă să evalueze fezabilitatea încheierii unor contracte de performanță energetică pe termen lung, care să asigure economii de energie pe termen lung, atunci când achiziționează servicii cu un conținut energetic semnificativ (de exemplu, furnizarea de încălzire). Pentru a facilita utilizarea CPE în investițiile din sectorul public și privat și pentru a elimina obstacolele administrative, statele membre ar trebui să pună la dispoziție modele standard de contracte, care, în sectorul public, vor trebui să fie conforme cu Ghidul Eurostat privind tratamentul extrabilanțier al CPE în contabilitatea publică.

Resursele private pentru îmbunătățirea eficienței energetice pot proveni din resursele proprii ale SSE sau din **finanțarea prin terți**, implicând instituții de credit sau alți investitori privați, adesea sub formă de finanțare prin îndatorare. În prima variantă, SSE împrumută resursele financiare necesare pentru punerea în aplicare a proiectelor. În a doua variantă, utilizatorul/clientul de energie obține un credit de la o instituție financiară, susținut de un acord de garantare a economiilor de energie oferit de SSE. Garanția pentru economiile de energie reduce percepția de risc a băncii, demonstrând că proiectul va genera un flux de numerar pozitiv, și anume că economiile realizate vor acoperi cu siguranță rambursarea datoriei, cu efecte pozitive asupra ratelor negociate ale dobânzii.

⁽³⁰⁾ Comisia Europeană, JRC (2017), *Energy Service Companies in the EU* (Societățile de servicii energetice din UE). Documentul oferă o imagine de ansamblu a tipurilor de SSE și exemple din statele membre ale UE.

Deși utilizarea CPE și piața SSE sunt prezente și operaționale pentru clădirile comerciale și publice, există un potențial de extindere pentru industrie, în special pentru IMM-uri și procesele de fabricație ale acestora, precum și pentru renovarea clădirilor rezidențiale private. Pentru a sprijini SSE să pătrundă pe aceste piețe, este esențial să se reducă riscurile și incertitudinea cu privire la capacitatea clienților de a rambursa finanțarea inițială și să se protejeze SSE împotriva riscului de nerambursare, pentru care fondurile publice de garantare alocate în mod specific finanțării prin CPE și SSE pot fi benefice. În același timp, obstacolele existente în calea extinderii pieței SSE și a finanțării private sunt legate nu numai de profilul de risc al potențialilor clienți, ci și de lichiditatea capitalului propriu al SSE și de capacitatea acestora de a-și crește expunerea la risc, prin urmare de a semna noi operațiuni. Din aceste motive, o modalitate esențială de extindere a activităților SSE o reprezintă mecanismele de refinanțare, precum fondurile de factoring și vehiculele financiare specifice pentru eficiența energetică, care achiziționează creanțe ale SSE în vederea securizării pe piața secundară.

Proiectul FinEERGo-Dom ⁽³¹⁾ oferă un exemplu convingător al modului în care pot fi valorificate contractele de performanță energetică și operațiunile SSE.

În acest context, acțiunile esențiale pentru extinderea pieței serviciilor de eficiență energetică și a finanțării SSE sunt următoarele:

- **Utilizarea sprijinului bugetar public al UE și național pentru a dezvolta piața SSE, facilitând finanțarea pentru SSE și pentru vehiculele cu scop special dedicate eficienței energetice.** Implementarea de fonduri de garantare pentru CPE, mecanisme de refinanțare pentru SSE și scheme de factoring, cu scopul de a sprijini capacitatea SSE de a-și asuma riscuri, de a reduce riscurile aferente operațiunilor existente ale acestora și de a le spori potențialul de finanțare și gradul de penetrare pe piață.
- **Promovarea rolului SSE și al noilor forme de contractare, precum energia ca serviciu și certificatele de performanță energetică (EPC), ca pilon al politicii naționale în materie de eficiență energetică.** Aceste modele de afaceri au un potențial semnificativ de a aborda costurile de investiție inițiale ale intervențiilor pentru eficiență energetică și ale tehnologiilor curate de electrificare.
- **Promovarea actualizării cadrelor legislative și a procedurilor de licitații publice pentru a recunoaște în mod explicit și a facilita finanțarea SSE și CPE.** Recunoașterea „energiei ca serviciu” și a CPE ca model de afaceri esențial pentru atragerea participării private pe piață în vederea monetizării economiilor de energie ca activ tranzacționabil.
- **Dezvoltarea de parteneriate între furnizorii de tehnologie, distribuitorii de energie, societățile de servicii energetice și instituțiile financiare** pentru a promova soluții energetice durabile și eficiente, mecanisme de răspuns la cerere și flexibilitatea sistemului energetic. Aceste colaborări pot conduce la oferte cuprinzătoare care integrează tehnologii eficiente din punct de vedere energetic, cum sunt pompele de căldură, cu rețele și servicii de distribuție.
- **Sprijinirea implementării unei infrastructuri avansate de contorizare,** inclusiv a rețelilor inteligente și a sistemelor energetice capabile să monitorizeze în mod automat fluxurile de energie și să se poată adapta la schimbările survenite în ceea ce privește cererea și oferta de energie. Asocierea contoarelor inteligente cu rețelele inteligente poate oferi consumatorilor și furnizorilor informații în timp real cu privire la consumul de energie.

3.4. **Recomandarea 10: Utilizarea garanțiilor publice și a altor instrumente de reducere a riscurilor pentru a spori accesul la finanțare privată pentru eficiența energetică**

Pentru segmentele de piață precum gospodăriile cu venituri mici și IMM-urile, dezvoltarea investițiilor în eficiența energetică este adesea împiedicată de riscul ridicat și de accesul dificil la finanțare. Totuși, finanțarea privată susținută prin garanții sau credite publice poate reprezenta un canal eficient pentru a viza aceste segmente. Instrumentele de reducere a riscurilor, cum sunt garanțiile publice, utilizarea durabilă a granturilor și a subvențiilor și standardizarea pot reduce riscul de nerambursare și pot consolida încrederea în investițiile în eficiența energetică.

⁽³¹⁾ FinEERGo-Dom a adaptat și a pus în aplicare modelul inovator al Mecanismului leton pentru eficiența energetică a clădirilor (Latvian Building Energy Efficiency Facility – LABEEF) în Polonia, Austria, România, Slovacia și Bulgaria. Proiectul a facilitat renovări aprofundate și cuprinzătoare în sectorul clădirilor, valorificând un model de contract de performanță care garantează economii și pune în valoare capacitățile SSE. Modelul financiar inovator a inclus adoptarea abordării CPE, care a eliminat necesitatea ca proprietarii de clădiri să investească capital inițial, făcând proiectele de renovare viabile din punct de vedere financiar și sporind lichiditatea SSE. Pentru informații suplimentare: <https://fineergodom.eu>.

Garanțiile publice pot stimula investițiile în eficiența energetică prin reducerea riscurilor proiectelor pentru creditori și investitori. Ele pot spori bonitatea proprietarilor de locuințe și a întreprinderilor, pot completa programele naționale și pot facilita accesul la cofinanțarea privată. De asemenea, garanțiile publice pot acoperi, parțial sau integral, costurile de investiție în cazul nerealizării economiilor de energie preconizate, al unor probleme de punere în aplicare sau al nerambursării de către debitor. În plus, acestea pot susține rate ale dobânzii scăzute sau zero pentru creditele destinate eficienței energetice, precum și agregarea și standardizarea proiectelor mici, facilitând refinanțarea, securitizarea și participarea pe piața secundară. De asemenea, ele pot sprijini adoptarea unor scheme de finanțare inovatoare pentru eficiența energetică, capabile să atragă mai ușor capital privat, prin mijloace precum participarea SSE, finanțarea rambursată prin impozite și finanțarea rambursată prin facturi. Soluțiile de finanțare inovatoare necesită adesea garanții publice nu doar pentru reducerea riscurilor investiției, ci și pentru a sporirea încrederii pe care persoanele fizice și întreprinderile private o acordă unor abordări mai inovatoare de susținere a eficienței energetice.

Instrumentele care facilitează tranzacțiile, precum sprijinul pentru **asistență tehnică și alți agregatori de proiecte în domeniul eficienței energetice**, sunt, de asemenea, instrumente esențiale de reducere a riscurilor. Prin sprijinirea dezvoltării unor rezerve de proiecte în domeniul eficienței energetice prin evaluări, practici și proceduri standardizate, mecanismele de asistență tehnică și agregatorii de proiecte creează practici de piață și generează încredere în rândul investitorilor privați. Instrumentele de reducere a riscurilor și cele de facilitare a tranzacțiilor sunt considerate deosebit de importante pe piețele emergente ca urmare a riscurilor percepute ca fiind ridicate, a lipsei de familiarizare a instituțiilor financiare și a capacității reduse de dezvoltare în sectorul eficienței energetice. În plus, un semnal de piață clar din partea guvernelor naționale privind prioritizarea investițiilor pentru eficiență energetică reprezintă un alt instrument puternic de reducere a riscurilor, care oferă o perspectivă pe termen lung și consolidează încrederea în rândul investitorilor privați și instituționali.

În acest context, acțiunile-cheie pentru sprijinirea dezvoltării unor instrumente de reducere a riscurilor și scheme de garanții publice pentru eficiența energetică sunt următoarele:

- **Instituirea de mecanisme de garanții publice pe termen lung pentru creditele și serviciile destinate eficienței energetice.** Astfel de facilități ar trebui să fie utilizate ca linii de credit și fonduri dedicate în cadrul organizației naționale responsabile cu investițiile de capital, inclusiv al băncilor naționale de promovare și al fondurilor naționale pentru eficiență energetică, în cazul în care acestea există. Garanțiile publice pot fi implementate ca o completare a programelor naționale și a stimulentei publice pentru eficiența energetică, cu scopul de a spori accesul la capital privat sau de a încuraja creditarea din partea băncilor comerciale.
- **Identificarea riscurilor și dificultăților specifice fiecărei țări în ceea ce privește accesul la finanțare al participanților la piață,** cum sunt gospodăriile cu venituri mici și IMM-urile. Politicile privind eficiența energetică ce vizează în mod specific, de exemplu, gospodăriile cu venituri mici au un impact social pozitiv și pot genera avantaje multiple. Ele includ audituri energetice combinate cu instrumente financiare care constau în credite și granturi pentru renovarea clădirilor sau campanii de sensibilizare dedicate bazate pe o mai bună înțelegere a oportunităților de eficiență energetică și a costurilor și beneficiilor acestora.
- **Utilizarea garanțiilor publice pentru a sprijini dezvoltarea unor scheme de finanțare inovatoare pentru eficiența energetică, inclusiv a oportunităților de finanțare prin intermediul eficienței energetice ca serviciu.** Garanțiile pentru performanță energetică pot, de exemplu, să atragă un număr mai mare de SSE, le pot crește scalabilitatea pe piață, le pot permite să abordeze piețe noi și pot sprijini lansarea pieței serviciilor energetice în sectorul rezidențial.

3.5. **Recomandarea 11: Promovarea oportunităților de refinanțare și favorizarea dezvoltării pieței secundare pentru eficiența energetică**

Facilitarea dezvoltării pieței secundare pentru eficiența energetică, de exemplu prin obligațiuni verzi ⁽³²⁾, poate crește numărul de proiecte de eficiență energetică și poate îmbunătăți semnificativ disponibilitatea capitalului pentru investitorii privați în eficiența energetică. Obligațiunile verzi sunt emise în principal pentru active energetice, inclusiv pentru eficiență energetică. Sectorul eficienței energetice cuprinde clădirile noi și renovate, stocarea energiei, încălzirea centralizată, rețelele, aparatele și produsele inteligente. Emiterea de obligațiuni verzi furnizează o rezervă amplă de finanțare oferită de investitori, generează un efect de levier ridicat, nu necesită finanțare publică și transmite un semnal puternic pieței. Ea poate atrage noi investitori și poate evidenția necesitatea punerii unui accent mai mare pe pragurile de eficiență energetică și pe portofoliile de renovări aprofundate ale clădirilor.

⁽³²⁾ Obligațiunile verzi sunt un tip de datorie emisă de instituții publice sau private pentru autofinanțare și angajează utilizarea fondurilor obținute pentru un proiect de mediu sau unul legat de combaterea schimbărilor climatice. A se vedea exemple în Raportul EEFIG pentru 2022 privind evoluția practicilor de finanțare pentru eficiența energetică în sectorul clădirilor, al IMM-urilor și în sectorul industrial (*Report on the evolution of financing practices for energy efficiency in buildings, SMEs and in industry*) <https://op.europa.eu/publication-detail/-/publication/a3032517-c761-11ec-b6f4-01aa75ed71a1>.

Regulamentul privind un standard voluntar pentru obligațiunile verzi europene (EUGBS) a fost adoptat la 22 noiembrie 2023 ⁽³³⁾. Emiterea de obligațiuni verzi în temeiul noului standard necesită respectarea deplină a criteriilor taxonomiei UE pentru activele finanțate printr-o obligațiune verde.

Dezvoltarea unei piețe secundare pentru eficiența energetică este adesea legată de crearea unor agregatori de proiecte, de refinanțarea eficienței energetice și de mecanismele de forfetare. Refinanțarea pentru eficiența energetică implică transferul drepturilor asupra creanțelor generate de economiile (de costuri) de energie și/sau asupra rambursărilor preconizate ale investițiilor în eficiența energetică către instituții financiare sau investitori instituționali. În contextul finanțării SSE și al CPE, SSE sau creditorul inițial pot transfera drepturile asupra plăților viitoare din CPE, permițând SSE să primească injecții de capital și lichidități pentru a-și extinde operațiunile. Societățile de servicii energetice și instituțiile financiare creează adesea parteneriate dedicate pentru a grupa creanțele provenite din CPE în obligațiuni verzi dedicate. Au apărut supersocietăți de servicii energetice pentru a favoriza gruparea proiectelor și pentru a acționa ca intermediari între SSE și investitorii instituționali. În contextul creditelor și al creditelor ipotecare pentru eficiență energetică, instituțiile financiare grupează de obicei datoriile existente asociate acestor credite pentru eficiență energetică și credite ipotecare în obligațiuni verzi, care urmează să fie introduse pe piața secundară. Instituirea unor mecanisme de forfetare și refinanțare poate fi sprijinită de autoritățile naționale și de intervenția publică, de exemplu prin crearea unor mecanisme care să favorizeze agregarea proiectelor de la diferiți inițiatori de credite. Fondul de securitizare UCI ⁽³⁴⁾ din Spania și Portugalia reprezintă un exemplu de astfel de inițiativă de colaborare.

În acest context, acțiunile esențiale pentru statele membre sunt următoarele:

- **Impulsionarea și sprijinirea dezvoltării pieței obligațiunilor verzi** în contextul lor național, inclusiv emiterea de obligațiuni verzi naționale și regionale, promovând utilizarea standardului voluntar european privind obligațiunile verzi și/sau instituind standarde dedicate, adaptate particularităților și nevoilor pieței lor.
- **Stabilirea de dialoguri dedicate cu instituțiile financiare** pentru a facilita colectarea și schimbul de bune practici privind dezvoltarea de obligațiuni verzi pentru eficiența energetică, precum și schimburi cu privire la modul de favorizare a dezvoltării unei piețe secundare pentru investițiile în eficiența energetică.
- **Sprijinirea instituirii unor mecanisme dedicate de refinanțare a eficienței energetice**, inclusiv a unor scheme de factoring pentru CPE, și crearea de supersocietăți de servicii energetice și de fonduri de securitizare destinate eficienței energetice, ca inițiative de colaborare între băncile de promovare și instituțiile financiare private.

3.6. **Recomandarea 12: Îmbunătățirea colectării de date privind eficiența energetică, inclusiv privind performanța financiară a investițiilor în eficiența energetică, și sprijinirea măsurilor de monitorizare și verificare a economiilor de energie**

Urmărirea cuprinzătoare și sistematică a datelor privind investițiile în eficiența energetică rămâne o provocare. Îmbunătățirea sistemelor de raportare, combinată cu monitorizarea și evaluarea comparativă a performanței energetice și financiare, poate îmbunătăți tratamentul financiar al eficienței energetice.

Armonizarea și simplificarea practicilor de monitorizare și verificare a economiilor de energie între statele membre și investitorii financiare pot reduce costurile de tranzacție, pot crea încredere în performanța financiară a investițiilor în eficiența energetică, pot facilita integrarea pieței serviciilor de eficiență energetică și pot consolida încrederea în valoarea monetară asociată economiilor de energie și în posibilitatea comercializării acestora.

⁽³³⁾ Regulamentul (UE) 2023/2631 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 noiembrie 2023 privind obligațiunile verzi europene și publicarea opțională de informații pentru obligațiunile comercializate ca fiind durabile din punctul de vedere al mediului și pentru obligațiunile legate de durabilitate (JO L, 2023/2631, 30.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj>).

⁽³⁴⁾ Fondul de securitizare RMBS Green Prado XI/UCI este o inițiativă de colaborare la care participă BEI, Instituto de Crédito Oficial (ICO) și Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI), având ca obiectiv securitizarea creditelor ipotecare rezidențiale din Spania și Portugalia. El promovează proiecte rezidențiale eficiente din punct de vedere energetic din Spania și Portugalia prin gruparea creditelor ipotecare rezidențiale într-un portofoliu securitizat. Fondul de securitizare grupează active (credite imobilizare rezidențiale din fondul UCI) pentru a crea portofolii de investiții atractive pentru investitorii instituționali. Pentru informații suplimentare: <https://www.eib.org/en/press/all/2023-165-eib-group-and-ico-invest-in-uci-securitisation-fund-for-renovating-and-building-residential-homes-using-sustainable-criteria-in-spain-and-portugal>.

Articolul 8 și anexa V la Directiva privind eficiența energetică stabilesc criterii comune pentru măsurile de verificare și control al economiilor de energie în vederea îndeplinirii obligațiilor anuale privind economiile de energie. În plus, standardele europene și internaționale ⁽³⁵⁾ pot fi utilizate de instituțiile financiare și de investitori pentru a măsura și a verifica performanța economiilor de energie obținute prin activitățile lor de creditare.

În acest context, acțiunile esențiale pentru îmbunătățirea colectării și analizei datelor și pentru facilitarea armonizării măsurilor de monitorizare și verificare sunt următoarele:

- **Sprijinirea armonizării, standardizării și simplificării măsurilor de monitorizare și verificare a economiilor de energie în toate statele membre și în toate sectoarele economice.** Monitorizarea și verificarea economiilor de energie ar trebui să devină mai simple și mai armonizate între actorii de pe piață, de la SSE responsabile cu asigurarea performanței energetice a investițiilor până la instituțiile financiare responsabile cu îndeplinirea obligațiilor de publicare a informațiilor și, eventual, interesate de tranzacționarea creanțelor investiționale pe piața secundară. Barierele precum metodologiile de calcul diferite și/sau prea complexe la nivelul statelor membre și al sectoarelor economice ar trebui abordate prin promovarea armonizării transfrontaliere ca parte a cooperării statelor membre în cadrul forumurilor comune ale UE privind eficiența energetică, cum ar fi acțiunile concertate sau grupurile de experți privind DEE și DPEC. Instituirea unor scheme naționale de economisire a energiei (scheme de obligații pentru furnizorii de energie, obiective de economisire a energiei pentru marile întreprinderi energointensive) poate facilita standardizarea soluțiilor eligibile de eficiență energetică și a procedurilor de măsurare și verificare a economiilor de energie.
- **Promovarea aplicării standardelor internaționale** ca instrumente de reducere a riscurilor pentru a evalua și a măsura beneficiile energetice și de mediu și beneficiile conexe ale proiectelor de eficiență energetică. Aplicarea și menționarea standardelor internaționale, de exemplu în procedurile de diligență necesară și de analiză a riscurilor desfășurate de instituțiile financiare, pot asigura transparență, comparabilitate între diferitele opțiuni și pot crește relevanța raportării și a publicării informațiilor.

⁽³⁵⁾ Printre exemplele de standarde elaborate de Organizația Europeană de Standardizare și relevante pentru sectorul construcțiilor și cel industrial se numără: auditul energetic (EN 16247), performanța energetică a clădirilor (familia de standarde EN ISO 52000), sistemele de management al energiei și al mediului (EN ISO 50001 și EN ISO 14001), serviciile de eficiență energetică și beneficiile multiple asociate (EN 15900), contractele de performanță energetică (EN 17669) și evaluarea investițiilor legate de energie (EN 17463).